

PROGRAMMABEGROTING
KADERBRIEF
COLLEGERAPPORTAGE 2025
PROGRAMMAREKENING

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Inleiding	6
Financiële positie in één oogopslag	7
Collegerapportage 2024	8
Programma 1 - Woonomgeving	9
1.1 Kern	9
1.2 Beleidsontwikkelingen	10
1.2.1 Ruimtelijke ontwikkeling	10
1.2.2 Beheer	15
1.2.3 Duurzaamheid	17
1.2.4 Bereikbaarheid	18
1.2.5 Veiligheid	20
1.3 Financiële ontwikkelingen	22
Programma 2 - Gezondheid	25
2.1 Kern	25
2.2 Beleidsontwikkelingen	25
2.2.1 Positieve gezondheid	25
2.2.2 De gezonde basis	29
2.3 Financiële ontwikkelingen	35
Programma 3 - Leren	38
3.1 Kern	38
3.2 Beleidsontwikkelingen	38
3.2.1 Een leven lang leren	38
3.2.2 De leeromgeving in Pekela	42
3.3 Financiële ontwikkelingen	44
Programma 4 - Werk en Inkomen	45
4.1 Kern	45
4.2 Beleidsontwikkelingen	45
4.2.1 Armoede	45
4.2.2 Iedereen doet mee naar vermogen	48
4.2.3 Lokale werkgelegenheid	50
4.3 Financiële ontwikkelingen	51
Programma 5 - Bestuur en organisatie	52
5.1 Kern	52
5.2 Beleidsontwikkelingen	52
5.2.1 Participatie en communicatie	52
5.2.2 Dienstverlening	55
5.2.3 Gemeentelijke organisatie	57
5.3 Financiële ontwikkelingen	59
5.4 Overige middelen	60
Totaal overzicht van baten en lasten college­rapportage 2024	62
Bijlage 1: investeringen college­rapportage 2024	64

COLOFON

Deze Collegerapportage 2025 is in opdracht van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Pekela geschreven door de collega's uit de ambtelijke organisatie.

Vormgeving:

Elianne Schotanus | studioems.nl

VOORWOORD

Het kon minder. Zo begon ik vorig jaar mijn voorwoord, en zo begin ik ook dit jaar weer. Ook dit jaar laat Pekela zien dat we onze financiële huishouding goed op orde hebben. Ondanks stijgende uitgaven in de jeugdzorg en de aanhoudende druk op onze begroting sluiten we deze college rapportage met een positief resultaat af. Zonder structurele oplossingen uit Den Haag blijft dit problematisch voor ons als gemeente.

De afgelopen jaren heeft het Rijk (Den Haag) niet uitgeblonden in besluitvaardigheid, terwijl gemeenten juist voor grote opgaven staan: de bouw van nieuwe woningen, de stikstofopgave en zoals gezegd; de steeds verder oplopende kosten in de jeugdzorg en de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). Toch blijft Pekela op al deze terreinen vooruitgang boeken. Dat doen we met een relatief kleine organisatie, die keer op keer laat zien wat er met betrokkenheid en nuchterheid mogelijk is. Daarvoor verdienen onze medewerkers een groot compliment.

Al met al laat deze college rapportage zien dat Pekela financieel stabiel blijft, ook in onzekere tijden. We houden grip op de cijfers en blijven investeren in wat er écht toe doet voor onze inwoners.

'Pekela, Gewoon Goud'

Namens burgemeester en wethouders van de gemeente Pekela,

R.K. Kuiper
Wethouder Financiën

INLEIDING

In deze college rapportage rapporteren wij voor de laatste keer tussentijds over het boekjaar 2025. Er is zowel aandacht voor de beleidsvoornemens uit de begroting als voor de financiële kant van het verhaal.

Conform de eerdere rapportages werken we ook in deze college rapportage weer met de bolletjes structuur. De beleidsvoornemens met een groen bolletje liggen op schema en zullen (naar alle waarschijnlijkheid) in 2025 gerealiseerd worden. De beleidsvoornemens met een oranje bolletje kunnen nog gerealiseerd worden in 2025 maar dit vergt mogelijk extra (personele) inspanning of financiële ondersteuning. Bij een rood bolletje wordt het beleidsvoornemen/ de actie in 2025 (zeer waarschijnlijk) niet gerealiseerd of is het voornemen gewijzigd door andere inzichten. Bij zowel een oranje als rood bolletje is altijd een toelichting gegeven. Door de huidige opzet hopen we de leesbaarheid en concreetheid te verbeteren.

FINANCIËLE POSITIE IN ÉÉN OOGOPSLAG

In deze college rapportage geven we een inschatting van de financiële situatie door onze begroting 2025 bij te stellen. Hierbij nemen we een voorschot op de jaarrekening en lichten we de afwijkingen ten opzichte van de begroting toe.

De Kaderbrief 2025 sloot met een positief saldo van afgerond €22.000. In deze college rapportage gaan we onder andere uit van een hogere Rijksbijdrage vanuit de septembercirculaire en verwerken we de inkomsten van onze Oekraïne opvang voor het jaar 2025. Deze bijstelling in combinatie met andere bijstellingen resulteren in een positief saldo van afgerond €2,6 miljoen.

In onderstaande tabel staan de grotere wijzigingen, waarbij een V staat voor een voordelig effect en een N staat voor een nadelig effect.

Bijstelling in de begroting	bedragen x €1.000	
Septembercirculaire 2025	1.280	V
Financiële ruimte Rijksmiddelen Opvang Oekraïners	692	V
Vrijval gereserveerde middelen Meicirculaire 2025	573	V
Prognose stijging lasten Jeugdhulp	-583	N
Lagere personeelslasten (lonen, inhuur en opleidingen)	406	V
Verschuiving bijdrage Regio Deal naar investeringskrediet	-269	N
Hogere rentebaten	250	V
Hogere baten Onroerende Zaakbelasting (deels voorgaand jaar)	221	V
Hogere lasten Afvalverwerking	-205	N
Hogere lasten Inkomensregelingen	-192	N
Lagere afschrijvingslasten Riolering	117	V
Hogere leges Omgevingsvergunningen	96	V
diverse kleinere posten toegelicht bij de financiële ontwikkeling	207	V
Totaal bijstellingen in de begroting	2.593	V

Het begrote restant van €2.593.000 willen we alvast tussentijds voor de helft toevoegen aan onze Algemene Reserve en voor de andere helft aan het Ontwikkelingsfonds. Daardoor sluit het Totaaloverzicht van de baten en lasten precies op 0.

Ondanks de mooie meevallers aan de baten kant hebben we ook weer budgetten tussentijds moeten verhogen vanwege doorgevoerde prijsstijgingen of oplopende aantallen. Zo hebben we onder andere de budgetten voor afvalverwerking fors moeten verhogen maar ook binnen het sociaal domein ontkomen we niet aan een negatieve bijstelling. Het beeld over 2025 blijft echter positief.

1.1 Kern

In Pekela is veel ruimte en kun je mooi wonen. Het woongenot krijgt een hoog cijfer, namelijk een 7,6¹. Ruim 70% van de respondenten geeft in de enquête aan dat ze Pekela zouden aanbevelen als woongemeente. Als reden geven ze vaak op 'betaalbare huizen', en mensen vinden het prettig wonen in Pekela dankzij 'rust en ruimte' en de strategische ligging tussen drie steden.

"Passend en betaalbaar wonen vinden we belangrijk."

Maar ook zijn er wensen om de woonomgeving nog beter te maken. Ongeveer een kwart wil graag meer recreatiemogelijkheden in de gemeente. Daarnaast staan meer winkels en huizen op het wensenlijstje. Net als overal in Nederland is het in Pekela met name voor starters op de woningmarkt moeilijk om een woning te vinden.

De actuele druk op de woningmarkt is in die zin een kans voor onze gemeente. We gaan ruimte zoeken om te bouwen. Passend en betaalbaar wonen vinden we belangrijk. De prognose is dat Pekela in de nabije toekomst meer oudere inwoners krijgt, omdat de bevolking vergrijsst. Voor hen is huisvesting nodig die aansluit op hun levensfase en eventuele zorgbehoefte, zodat zij langer thuis kunnen blijven wonen.

De meeste inwoners redden zich prima, maar er zijn ook inwoners waar we ons zorgen over maken. De energieprijzen stijgen en een huis onderhouden kost ook geld. En dan hebben we het nog niet over investeringen in isolatie en zonnepanelen. Niet iedereen kan hierin mee.

¹ Bron: enquête toekomstvisie januari 2022.

1.2 Beleidsontwikkelingen

1.2.1 Ruimtelijke ontwikkeling

Beleids horizon 2026 ‘In Pekela woont men toekomstbestendig en is er een passende woning en leef-omgeving voor elke levensfase.’

Aanpak op hoofdlijnen

- De woningvoorraad verbeteren en in evenwicht brengen.
- We zetten in op een gebiedsgerichte aanpak (GGA).
- Het vereenvoudigen van de processen om initiatieven mogelijk te maken.
- Meedoen aan Leader Oost-Groningen.

Legenda

Bij de tabellen met acties die in de hoofdstukken hierna volgen, is de volgende legenda van toepassing:

- Actie is gerealiseerd
- Actie is (onder bepaalde voorwaarden) gedeeltelijk gerealiseerd
- Actie is niet gerealiseerd

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Ontwikkellocaties woningbouw Eind 2022 is het afwegingskader woningbouw vastgesteld. Hierin zijn locaties aangewezen voor woningbouw rekening houdend met een passende mix van woontypologieën. Een van deze locaties is de woningbouwlocatie aan het Heeresmeer. Eind 2023 is er ontwikkelkrediet beschikbaar gesteld om deze locatie gaan ontwikkelen. In 2024 zijn we gestart met de planvorming en zijn er verschillende onderzoeken uitgevoerd. Begin 2025 wordt het stedenbouwkundig plan en het beeldkwaliteitsplan voor deze locatie vastgesteld. Ook wordt gestart met het opstellen van het omgevingsplan, die naar verwachting eind 2025 wordt vastgesteld. We doen er alles aan om hier op zo kort mogelijke termijn te kunnen starten met de bouw. Hiernaast werken we ook nog aan andere locaties; op de locatie van de voormalige bakkerij onderzoeken we de mogelijkheid om woningbouw kavels toe te voegen. In 2025 stellen we hier een concreet plan voor vast. Aan de Hooiweg realiseren we in 2025 68 flexwoningen. Samen met de woningcorporatie Acantus zorgen we ervoor dat de projecten Actionlocatie, Raadhuislaan en Lindenlaan in 2025 worden opgeleverd.		

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Toelichting: We blijven het afwegingskader woningbouw continue als toetsingskader gebruiken bij nieuwe woningbouwinitiatieven. In 2025 heeft u als raad stedenbouwkundig plan voor de woningbouwlocatie aan het Heeresmeer vastgesteld. Op dit moment ligt de focus op het sluiten van een overeenkomst met de twee grondeigenaren. Daarnaast werken wij aan de benodigde onderzoeken ten behoeve van de planologische procedure en bereiden wij het omgevingsplan voor. Op de locatie van de voormalige bakkerij zijn plannen uitgewerkt voor 4 woningbouwkavels en is de planologische procedure gestart. Dit jaar zijn de 68 flexwoningen aan de Hooiweg opgeleverd. Daarnaast zijn in totaal 56 sociale huurwoningen opgeleverd met de projecten Actionlocatie, Raadhuislaan en de Lindenlaan. Het nieuwe afwegingskader en het notagrondbeleid zitten in de afrondende fase en komen nog dit jaar naar u toe ter besluitvorming.		
Erfgoedvisie In het voorjaar van 2024 is er budget beschikbaar gesteld voor het opstellen van een erfgoedvisie, inclusief kerkenvisie. Er is een adviesbureau gevonden voor het opstellen van de visie. Er wordt eerst een cultuurhistorisch onderzoek uitgevoerd, waarbij het onderzoek voor Nieuwe Pekela al heeft plaatsgevonden in het kader van de Visie Nieuwe Pekela. Daarna wordt de inbreng van de gemeenteraad, kerken, monumenteigenaren en andere inwoners/organisaties gevraagd. Met deze inbreng wordt de erfgoedvisie opgesteld en naar verwachting in het voorjaar van 2025 vastgesteld. Toelichting: De erfgoedvisie is klaar en wordt gedurende 4 weken voor eenieder ter inzage gelegd in oktober. Na verwerking van eventuele reacties wordt de visie aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden in december 2025.		
Houtzagerij Afgelopen jaar (augustus 2023 tot augustus 2024) is er door een extern adviseur (kwartiermaker) een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden met de houtzagerij Nooit Gedacht in Nieuwe Pekela. Dit naar aanleiding van het handhavingsverzoek vanwege de staat van het Rijksmonument dat erfgoedorganisaties Bond Heemschut en Cuypersgenootschap wilden indienen. Er zijn vele gesprekken gevoerd met diverse organisaties binnen en buiten de gemeente, geïnteresseerde projectontwikkelaars en de eigenaar van de houtzagerij. De erfgoedorganisaties zijn hiervan globaal op de hoogte gehouden. Woningbouw op het perceel achter de houtzagerij blijft een optie, waarbij de houtzagerij een invulling kan krijgen die passend is bij een woonomgeving. Momenteel wordt doorgepraat over een meer concreet plan en wordt eind 2024 een ‘go/no-go’ op het plan verwacht. Toelichting: Er is overeenstemming tussen de eigenaar en een projectontwikkelaar met betrekking tot aankoop van het gehele complex met achterliggende grond. De projectontwikkelaar wil hier woningen realiseren. Voor de houtzagerij is door de ontwikkelaar een ontwikkelkader gemaakt en wordt gezocht naar een passende invulling. Het college is van mening dat de woningen mogen alleen ontwikkeld worden als de houtzagerij hersteld wordt en behouden blijft voor de toekomst.		

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Omgevingsplan Ter afronding van de implementatie van de Omgevingswet wordt gewerkt aan een gemeentedeckend Omgevingsplan. In Nieuwe Pekela wordt gestart met het maken van het omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat nieuwe vereenvoudigde regels die per perceel zichtbaar zijn, zo kan iedereen precies zien welke regels er gelden. Daarnaast komen er vragenbomen zodat inwoners zelf kunnen zien of een vergunning nodig is voor hun project en wat er moet worden aangeleverd. Concrete actuele zaken zoals de woningbouw bij het Heeresmeer nemen we mee in het omgevingsplan. <i>Toelichting: De complexiteit van het project heeft ertoe geleid dat het werk aan het omgevingsplan is vertraagd. We werken aan het project om te zorgen dat deze binnen de projectplanning wordt ingepast.</i>		
Volkshuisvestingsprogramma Naar verwachting treed eind 2024 de wet versterking regie volkshuisvesting in. Hiermee wordt de wettelijke verplichting van het hebben van een woonvisie vervangen met de verplichting voor een volkshuisvestingsprogramma. Om aan deze verplichting te voldoen wordt in 2025 gewerkt aan het opstellen en vaststellen van het volkshuisvestingsprogramma. Hiervoor zal een woningmarktonderzoek uitgevoerd worden en zal participatie met onze inwoners plaatsvinden. De woonzorgvisie die eind 2024 wordt vastgesteld wordt onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma. <i>Toelichting: De inwerkingtreding van de wet versterking regie volkshuisvesting laat langer op zich wachten. Naar verwachting wordt de wet regie eind 2025 vastgesteld. Hiermee wordt het wettelijk verplicht om een volkshuisvestingsprogramma te hebben. Als basis wordt hier een provinciaal woningmarktonderzoek voor uitgevoerd. In de tweede helft van 2025 wordt dit onderzoek opgestart. Essentieel is dat er een goede rolverdeling komt tussen Gemeenten, Provincie en Woningcorporaties, met als doel een evenwichtige aanpak van volkshuisvestelijke problemen. Onze inzet is dat betreft Pekela de gemeente in de lead is in nauwe afstemming met de hierboven genoemde partijen. De woonzorgvisie die eind 2025 wordt vastgesteld wordt onderdeel van het volkshuisvestingsprogramma.</i>		
Grondbeleid Een nieuw grondbeleid wordt opgesteld: Pekela wil een woongemeente zijn. Hierbij past een goed grondbeleid. Keuzes die hiervoor gemaakt moeten worden zijn onder andere: Waar worden wel of geen woningen gebouwd? (zie hiervoor ook het ruimtelijke ontwikkelingskader woningbouw vastgesteld in 2022). Hoe gaan we onder andere om met groenstroken / snippergroen? <i>Toelichting: Het nieuwe afwegingskader en het notagrondbeleid zitten in de afrondende fase en komen nog dit jaar naar u toe ter besluitvorming. Met dit grondbeleid kunnen we actiever gronden aankopen om zo Pekela als woongemeente en voor alle doelgroepen aantrekkelijk te maken en te houden.</i>		

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Leader Oost Groninger Verder gaan we zo veel mogelijk ondernemers en verenigingen wijzen op de mogelijkheden van Leader Oost Groningen. <i>Toelichting: We blijven de subsidiemogelijkheden van Leader Oost Groningen onder de aandacht brengen bij verenigingen en ondernemers. Daarnaast is het van belang om zo goed mogelijk af te stemmen met de nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden die ontstaan vanuit de Economische Agenda van Nij Begun.</i>		
Leefbaarheidsfonds Pekela In 2024 heeft de gemeenteraad de Verordening Leefbaarheidsfonds Pekela vastgesteld. Hiermee heeft het college de bevoegdheid om subsidies toe te kennen voor projecten van bewoners, stichtingen en verenigingen die bijdragen aan de leefbaarheid in Pekela. In 2024 en 2025 worden de eerste ervaringen opgedaan met het Leefbaarheidsfonds. Belangrijk aandachtspunt is dat de subsidie laagdrempelig en voor iedereen toegankelijk moet zijn. Naast het Leefbaarheidsfonds van Pekela zijn er meer subsidies en fondsen die leefbaarheidsprojecten stimuleren door financiële ondersteuning. Denk aan Leader Oost-Groningen en het Nationaal Programma Groningen (Loket Leefbaarheid en Innovatieloket). We willen zoveel mogelijk stichtingen, verenigingen en bewonersinitiatieven wijzen op deze aanvullende subsidiemogelijkheden. <i>Toelichting: Het Leefbaarheidsfonds is in 2024 voor het eerst opengesteld. Uw raad is geïnformeerd over de uitkomst; 19 initiatieven hebben gezamenlijk €118.000 subsidie toegekend gekregen. De openstelling van het Leefbaarheidsfonds 2025 is van 1 oktober tot en met 30 november. Uw raad is hierover reeds geïnformeerd.</i>		
Gebiedsgerichte Aanpak 'Thuus in Nij Pekel' We starten in 2025 met het uitwerken en het realiseren van de eerste (sleutel)projecten ter uitvoering van de dorpsvisie Thuus in Nij Pekel. De dorpsvisie behelst een ontwikkel- of toekomststrategie inclusief een stedenbouwkundige visie. Onderdeel hiervan is de definiëring en uitwerking van prioritaire gebieden ('sleutelgebieden') waarmee gestart wordt, als onderdeel van deze ontwikkelstrategie. Deze aanpak is onderdeel van het Masterplan Regiocentra. Voor de eerste sleutelprojecten komen ook bijdragen beschikbaar uit de Regiodeal Regiocentra en de Regiodeal Oost-Groningen II. (N.B.: beide Deals zijn op moment van schrijven nog niet definitief). Het doel is het vergroten van de brede welvaart door maatregelen in het fysieke en het sociale domein: verbetering van onder andere het winkelcentrum, scheppen van randvoorwaarden voor behoud van maatschappelijke voorzieningen en ontmoetingsplekken en het creëren van aantrekkelijke, klimaatadaptieve straten en buurten door renovatie en nieuwbouw. Omdat het gaat om een gebiedsgerichte aanpak is de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk bij het Heeresmeer integraal onderdeel van de planvorming.		

Toelichting: U heeft als raad in april dit jaar de visie *Thuus in Nij Pekel* vastgesteld en voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de centrumontwikkeling en het voorzieningencluster bij De Spil. We zijn gestart met de planvorming voor het realiseren van de doelstellingen uit de visie voor beide prioritaire gebieden - het centrum en het gebied rond De Spil: voor beide gebieden stelt het college dit jaar nog de projectplannen vast. Zodra deze zijn vastgesteld wordt de raad hierover geïnformeerd. Op basis van de visie en de projectplannen dienen we dit jaar een aanvraag in voor 1,76 miljoen euro subsidie van de Regio Deal Regiocentra. De vereiste cofinanciering heeft u vorig jaar beschikbaar gesteld. De geplande opwaardering (o.a. vergroening) van de Meidoornlaan wordt in november uitgevoerd. Hiermee wordt dit jaar nog het eerste deelproject van de visie gerealiseerd.

Het stedenbouwkundig plan, de grondexploitatie en het conceptbeeldkwaliteitsplan voor de nieuwe woonwijk bij het Heeresmeer zijn gereed. In mei 2025 zijn deze documenten in een informele bijeenkomst gepresenteerd aan de raad. De onderhandelingen met de grondeigenaren zijn nog gaande en er dient nog een vervolgonderzoek plaats te vinden voor archeologie. Nadat we de gronden in eigendom hebben zal het stedenbouwkundig plan, de grondexploitatie en het beeldkwaliteitsplan worden vastgesteld en kan het omgevingsplan worden opgesteld.

1.2.2 Beheer

Beleids horizon 2026 'De kwaliteit en uitstraling van de openbare ruimte is verhoogd ten opzichte van 2022.'

Aanpak op hoofdlijnen

- Ingrepen in de openbare ruimte zijn klimaat adaptief.
- We stellen kaders en randvoorwaarden vast waar het gaat om groen en water binnen de gemeente.
- We geven uitvoering aan, en actualiseren waar nodig de beheerplannen en uitvoeringsplannen.
- Het onderhoud van de openbare ruimte is op orde. We hebben aandacht voor biodiversiteit en ecologisch beheer.

Openbare ruimte

- We gaan gebruik maken van de maai-zuigcombinatie
Om conform de Groen en Watervisie minder frequent en meer ecologisch te kunnen maaien gaan we gebruik maken van onze nieuw aangeschafte maai-zuigcombinatie.
- We leggen regenwaterriool en/of Wadi's aan
Bij bijvoorbeeld rioolreconstructies gaan we voor een klimaatadaptieve en groene inrichting om de ambities zoals het tegengaan van hittestress en het vergroenen binnen de kernen waar te kunnen maken.
- We planten extra bomen of bosstruweel
Dit stemmen we af met o.a. het waterschap, de bewoners en agrariërs. Hiermee zorgen we er ook voor dat de buitenruimte uitnodigt tot bewegen en spelen.
- We stellen een leidraad duurzame inrichting openbare ruimte op
We gaan in aansluiting op het vastgestelde wegenbeleidsplan deze leidraad maken waarmee we een standaard hebben met technische eisen die aan de openbare ruimte worden gesteld.
- We voeren onderhoud uit
Op basis van de beheerprogramma's en actuele inspecties worden onderhoudsmaatregelen gepland en uitgevoerd. De kwaliteit volgens het vastgestelde beleidsplan wordt hierbij aangehouden. Hierbij wordt integraal afgestemd met de andere disciplines en actuele projecten.
- We stellen een Water en Rioleringsprogramma (WRP) op.
Het gemeente rioleringsplan (GRP) wordt geactualiseerd en onderdeel van de omgevingsplan. Daarmee wordt ook de naam aangepast. Hier wordt de basis gelegd voor toekomstige omgang met afvalwater, hemelwater en grondwater. Hiermee draagt het WRP bij aan de volksgezondheid en leefbare woonomgeving.

Toelichting:**We gaan gebruik maken van de maai-zuigcombinatie**

De maai-zuigcombinatie is aangeschaft en op dit moment volop in gebruik.

We leggen regenwaterriool en/of Wadi's aan

In de Dennenlaan en Rubenslaan is er een Wadi aangelegd. Wel zijn we bezig om de kwaliteit van de inrichting te verbeteren.

We planten extra bomen of bosstruweel

Er zijn lege plekken opgevuld met diverse boomsoorten. Daarnaast hebben we 133 vakjes struwelen geplant in Boven Pekela. We gaan eind 2025 extra bomen planten in de Meidoornlaan en Prunuslaan in Nieuwe Pekela.

We stellen een leidraad duurzame inrichting openbare ruimte op

Door de enorme hoeveelheid werk op de afdeling fysiek en beheer staat dit op de planning voor 2026.

We stellen een Water en Rioleringsprogramma (WRP) op.

Het Water en rioleringsplan (WRP) is afgerond en ligt ter besluitvorming voor aan de raad.

Afvalbeleid

- Wij vervangen bovengrondse verzamelcontainers voor ondergrondse afvalcontainers. Hiermee geven we uitvoering aan het vastgestelde afvalbeleid.
- We gaan de mogelijkheden van het afvalbrengstation onderzoeken. Conform het afvalbeleidsplan doen we onderzoek en komen met een voorstel voor de verdere optimalisatie en mogelijke herinrichting van het afvalbrengstation.

Toelichting:

Omrin is inmiddels een jaar actief als inzamelaar en verwerker van ons huishoudelijk afval. De overgang van bron naar na scheiding is goed verlopen. Per 1 januari 2026 neemt Omrin ook de inzameling en verwerking van het glas en textiel over.

De mogelijke locaties voor de ondergrondse containers zijn verkend. De eerste containers zijn in juni geplaatst. De rest worden in de loop van dit jaar geplaatst.

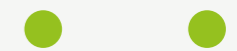
Nog niet tevreden zijn wij over het niet verder verruimen van de openingstijden. Hierover worden stevige gesprekken gevoerd. Omdat de openingstijden nog niet zijn conform het besluit, komt er eind 2025 en begin 2026 nog een takkenroute.

1.2.3 Duurzaamheid

Beleids horizon 2026 'In 2026 is het energieverbruik van woningen, bedrijven en gemeentelijke panden aanzienlijk lager dan in 2022.'

Aanpak op hoofdlijnen

- Stimuleren van het terugbrengen van het energieverbruik.
- We werken samen met het Regionaal Woon- en leefbaarheidsplan in projecten om bewustwording te creëren.

Aan de hand van het vastgestelde visie Duurzaamheid als overkoepelend beleidsstuk werken we verder aan het verduurzamen van de gemeente.

De acties qua openbare ruimte, groen en afval zijn benoemd bij paragraaf 1.2.2 Bij woningen proberen we de isolatie te verbeteren en het energieverbruik terug te dringen. We maken hierbij gebruik van bespaarcoaches die actief bij inwoners langs gaan om ze te informeren over lokale acties, zoals de Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) in Nieuwe Pekela en de 'Proeftuin Pekela Geeft Gas!' in Boven Pekela, en de mogelijkheden qua isolatiesubsidies waaronder maatregel 29, de Specifieke Uitkering Aanpak Energiearmoede (SPUK) en het Nationaal Isolatieprogramma (NIP).

De grotere bedrijven hebben een wettelijke energiebesparingsplicht. Ze moeten investeren in maatregelen die een terugverdientijd hebben van vijf jaar of minder. Het doel is van de energiebesparingsplicht is om energievervalsing en de uitstoot van CO2 te verminderen om zo bij te dragen aan een beter milieu. Ook voor kleine bedrijven is het goed om hier over na te denken en zo mogelijk in te investeren. Wij helpen hen mee in de zoektocht om aan deze opgave te voldoen door bijvoorbeeld mee te helpen zoeken naar subsidiemogelijkheden. Ook verwijzen we ze door naar bijvoorbeeld Groningen werkt slim!

Toelichting: Er is de afgelopen periode hard gewerkt om de Isolatiemaatregel 29 open te kunnen stellen. Voor onze inwoners betekent dit dat inwoners van Oude Pekela hier vanaf november 2025 en inwoners van Nieuwe Pekela vanaf januari 2026 gebruik van kunnen maken. Wij gaan de bestaande gemeentelijke regelingen (SPUK, NIP, GGA, PGG) hier op aanpassen om inwoners maximaal te ontzorgen en te stimuleren om hun eigen woning te verduurzamen. Tot die tijd blijven de huidige gemeentelijke regelingen bestaan en informeren we onze inwoners over de ontwikkelingen en geven we ze advies.

We zijn in gesprek met Pekela geeft Gas en Pekela Duurzaam. Waar de gemeente zich richt op het isoleren van de woningen, daar kunnen beide coöperaties zich aanvullend richten om bewoners te adviseren over de warmtesystemen (warmtepompen, zonnepanelen etc.) waarmee de kosten gereduceerd kunnen worden.

Wij attenderen bedrijven op de energiebesparingsplicht onder andere via "Groningen werkt slim".

1.2.4 Bereikbaarheid

Beleids horizon 2026 'De fysieke en digitale bereikbaarheid van Pekela en tussen Pekela en de omliggende kernen zijn verbeterd.'

Aanpak op hoofdlijnen

- We verbeteren (snel)fietsverbindingen.
- We zetten ons in om de diverse OV-voorzieningen lokaal en regionaal beter op elkaar aan te laten sluiten.
- We zetten ons proactief in om glasvezel beschikbaar te hebben voor alle inwoners en bedrijven.
- Het starten met het uitvoeren van het project bruggen.

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Voordat wij groot onderhoud aan wegen uitvoeren doen wij onderzoek naar mogelijke verbeteringen	●	●
Voor de Raadhuislaan in Oude Pekela en de Albatrosstraat in Nieuwe Pekela onderzoeken we bijvoorbeeld of een duurzaam veiligere inrichting als gebiedsontsluitingsweg 30 km/h (GOW30) mogelijk is. Aan de hand daarvan bepalen we of regulier groot onderhoud of een andere meer passende inrichting wenselijk is.		
<i>Toelichting: Het najaar van 2025 wordt besteed aan het verder uitwerken van de plannen voor de Raadhuislaan, waarbij ook aansluiting - qua onderzoek - wordt gemaakt met de verbinding naar de Hooiweg (oversteek N367). Ook het ontwerp van de HUB ten oosten van De Binding aan de Burgemeester De Snaterlaan kan invloed hebben op de inrichting van de Raadhuislaan en dient onderzocht te worden. De onderzoeken van de Albatrosstraat nemen we mee in alle ontwikkelingen in Nieuwe Pekela.</i>		
Start voorbereidingen vernieuwen en onderhouden bruggen Pekelder Hoofddiep	●	●
Op basis van de vastgestelde Visie Pekelder Hoofddiep 2024 starten we met de voorbereidingen voor het vernieuwen en onderhouden van de bruggen over het Pekelder Hoofddiep. We blijven hierbij in nauw contact met de Dorps Coöperaties en zijn in afwachting van hun plan.		
<i>Toelichting: Op verzoek van de raad heeft een marktconsultatie plaatsgevonden en heeft de Dorpscoöperatie de documentatie gecompleteerd. Voor de aanbesteding van de werkzaamheden van de bruggen die in de portefeuille van de gemeente zitten, zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart.</i>		
<i>Met de dorpscoöperatie is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld die in oktober is ondertekend. Daarmee starten daadwerkelijk de werkzaamheden van de dorpscoöperatie. De gemeente Pekela neemt in de tussentijd haar eigen taken ter hand: oeverbeschoeiing en nieuwbouw van enkele bruggen.</i>		

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Vervangen beschoeiing Pekelderdiep	●	●
Op basis van de uitgevoerde onderzoeken en adviezen voor de aanpak van de beschoeiing starten we met de contractvoorbereiding en aanbesteding voor het vervangen van de beschoeiing aan het Pekelderdiep. Er zal gestart worden met de uitvoering.		
<i>Toelichting: De aanbesteding van de vervanging van de beschoeiing is inmiddels gestart. We verwachten dit najaar een aannemer te kunnen selecteren en vervolgens met de voorbereiding van de werkzaamheden te kunnen starten. Bij de werkzaamheden zal extra aandacht zijn voor de huidige beplanting en bomen langs de oevers.</i>		
De Nedersaksenlijn (NSL)	●	●
Wij steunen het verdere onderzoek en plannen voor de Nedersaksenlijn (NSL), de nieuwe treinverbinding tussen Groningen en Enschede die de regio ontsluit en de brede welvaart in het gebied structureel moet vergroten. De NSL heeft de potentie om sociaaleconomische structuren te versterken, investeringen los te krijgen in de leefomgeving en grensoverschrijdende samenwerkingen te verbeteren.		
<i>Toelichting: Het kabinet heeft extra geld beschikbaar gesteld voor de Nedersaksenlijn. De Nationale politiek lijkt in te blijven zetten op de Nedersaksenlijn. De eerder gemaakte plannen kunnen nu verder worden uitgewerkt. Wij blijven dit ondersteunen.</i>		
Het plan van aanpak voor de HUB wordt begin 2025 afgerond	●	●
De realisatie zal, afhankelijk van de medewerking van de provincie en het OV bureau, na de bouwvak in 2025 gaan plaatsvinden.		
<i>Toelichting: Ten aanzien van de ontwikkeling van de HUB zal in Q3 van 2025 gestart worden met de uitwerking van het programma van eisen en het ontwerp van de HUB aan de Burgemeester Snaterlaan, oostelijk van MFC De Binding. Participatie bij het ontwerp neemt een voorname plaats in. Naar verwachting zal in Q1 2026 de studie zijn afgerond. De verwachting is dat we in Q3 van 2026 starten met de uitvoering.</i>		
De inventarisatie van de Abri's is afgerond	●	●
In afstemming met andere visies zoals die van Nieuwe Pekela en de bruggen zullen we een plan van aanpak maken voor het verwijderen en vervangen van de Abri's.		
<i>Toelichting: De inventarisatie van de Abri's is afgerond en inmiddels is er een plan van aanpak opgesteld. Nog dit jaar worden er een tweetal bewonersavonden georganiseerd, waarin de inwoners geïnformeerd worden over het plan om abri's en haltes te vervangen of eventueel op te heffen. In 2026 zal het plan worden uitgevoerd.</i>		

1.2.5 Veiligheid

Beleids horizon 2026 ‘De veiligheid en het gevoel van veiligheid van de inwoners van Pekela is in 2026 verbeterd.’

Aanpak op hoofdlijnen

- We inventariseren en analyseren data op veiligheidsthema’s in het algemeen, bepalen specifieke knelpunten en brengen prioriteit aan voor wat betreft de aanpak van het geprioriteerd veiligheidsprobleem of –issue. Het thema ondermijning is daarbij een speerpunt waarin ook ondersteuning wordt gezocht in de analyse en de aanpak.
- Samen met ketenpartners en ook de bewoners zelf wordt een aanpak en de rolverdeling daarin bepaald m.b.t. het geprioriteerd veiligheidsprobleem;
- Er wordt nadrukkelijk integraal ingezet op preventie en het voorkomen van het ontstaan van onveilige situaties in wijken en buurten.

Ontwikkelingen

Eind 2022 is een Integraal veiligheidsbeleidsplan opgeleverd met daarin de voorgestelde prioriteiten.

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Aanpak ondermijning Pekela We geven op basis van het uitvoeringsprogramma Aanpak Ondermijning Pekela uitvoering aan de daarin benoemde acties waarin de nadruk zal gaan liggen op (het verder) versterken van de weerbaarheid en de bewustwording en het versterken van de (eigen) informatiepositie en het (gelegitimeerd) delen van informatie. <i>Toelichting: De Regionale aanpak ondermijning wordt op basis van het Uitvoeringsprogramma geconcretiseerd. Dit gebeurt in werkgroepen op voor alle gemeenten bepaalde, gemeenschappelijke thema's en onderwerpen zoals Informatievoorziening, Bibob, integrale controles en inzet Regionaal Interventieteam en bewustwording. De gemeente Pekela participeert in diverse werkgroepen.</i>		
Uitvoering Damoclesbeleid We voeren een actief Damoclesbeleid uit gebaseerd op het geactualiseerde beleid van de burgemeester. <i>Toelichting: Het uitvoeren van actief Damoclesbeleid betekent dat er in voorkomende gevallen die door de politie in Bestuurlijke rapportages aan de gemeente zijn gemeld, bestuurlijk wordt opgetreden. In 2025 is daar (tot nog toe) in 1 geval sprake van.</i>		

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Interventies bij woonoverlast We plegen actief interventies bij voorkomende (ernstige) woonoverlast op basis van het eveneens geactualiseerde beleid aanpak ernstige woonoverlast. <i>Toelichting: Bij situaties of gevallen van ernstige woonoverlast wordt het huidig beleidskader toegepast. Er is evenwel behoefte aan de zijde van de gemeente aan strikter beleid om ook de eigen verantwoordelijkheid als inwoner duidelijker af te kaderen. In 2026 wordt dan ook aangescherpt beleid op dit onderdeel verwacht.</i>		
Huisvesting politie We gaan samen met de Politie onderzoeken hoe we de huidige huisvesting van de politie kunnen transformeren en integreren in de huisvesting van de gemeente, zodat de dienstverlening op niveau kan blijven. <i>Toelichting: Bij het ontwerp van de plannen voor de renovatie van het gemeentehuis, is ook de ruimte van het huidige politiebureau onderdeel van herschikking en renovatie. Met de politie zijn hierover in basis afspraken gemaakt die garanderen dat de politie flexibele werkplekken behouden in het (nieuwe) gemeentehuis waarmee de dienstverlening wordt gecontinueerd.</i>		
Uitbreiding toezicht We breiden ons toezicht op straat uit door het aanstellen van een extra boa waarbij we onze poule van boa's ook trainen in het herkennen en/of opsporen van ondermijningsactiviteiten of fenomenen. <i>Toelichting: In 2025 is de pool boa's opgehoogd van 2 naar 3. De boa's worden ook nadrukkelijk ingezet op het herkennen en/of opsporen van ondermijnende activiteiten of signalen die daarop worden beoordeeld en gewogen. Daaropvolgend wordt een aanpak bepaald.</i>		
Integraal Veiligheidsbeleid We informeren de raad actief op de voortgang in de uitvoering van de gekozen prioriteiten in de Integraal Veiligheidsbeleid. <i>Toelichting: Op de gekozen prioriteiten in ons Integraal veiligheidsbeleidsplan wordt zeker voortgang geboekt. Een stand van zaken hierop gaat periodiek worden verstrekt waarbij wordt aangesloten op de najaarsrapportage.</i>		

1.3 Financiële ontwikkelingen

Bij de financiële ontwikkelingen wordt conform de geldende financiële verordening alleen een toelichting gegeven bij wijzigingen van meer dan €50.000. Tenzij anders vermeld zijn bedragen in deze Collegerapportage opgenomen in hele euro's.

Taakveld	Primaire begroting 2025	Begroting ná wijzigingen 2025	Wijzigingen Collegerapportage 2025	Begroting ná Collegerapportage 2025
Baten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	944.305	944.305	-703.305	241.000
1.2 Openbare orde en Veiligheid	9.335	57.595	-7.000	50.595
2.1A Verkeer en Vervoer	6.590	6.590	-4.590	2.000
2.3 Recreatieve Havens	540	540	-	540
2.4 Economische Havens en waterwegen	6.485	6.485	-	6.485
5.6 Media	403.532	339.638	-	339.638
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	61.261	288.697	-152.303	136.394
7.2 Riolering	1.252.052	1.252.052	-	1.252.052
7.3 Afval	2.002.316	2.021.516	28.000	2.049.516
7.4 Milieubeheer	380.836	4.238.536	984.127	5.222.663
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	64.789	64.789	-	64.789
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	731.115	773.677	759.419	1.533.096
8.3 Wonen en bouwen	160.700	532.601	97.486	630.087
Totale baten	6.023.856	10.527.021	1.001.834	11.528.855
Lasten				
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	956.754	956.754	-707.265	249.489
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	815.823	819.724	15.589	835.313
1.2 Openbare orde en Veiligheid	689.659	694.410	37.037	731.447
2.1A Verkeer en Vervoer	1.556.437	1.466.027	-675	1.465.352
2.1B Verkeer en vervoer - bruggen	611.641	613.941	-10.047	603.894
2.3 Recreatieve Havens	15.973	15.973	-1.009	14.964
2.4 Economische Havens en waterwegen	152.136	148.553	-3.243	145.310
2.5 Openbaar vervoer	61.000	61.000	-	61.000
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	110.350	110.350	-13.800	96.550
5.4 Musea	26.716	27.479	-510	26.969
5.5 Cultureel erfgoed	8.080	8.080	-50	8.030
5.6 Media	577.071	529.071	-603	528.468
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.009.629	2.409.930	-52.843	2.357.087
7.2 Riolering	999.981	1.007.535	-116.872	890.663
7.3 Afval	1.457.846	1.468.346	204.968	1.673.314
7.4 Milieubeheer	1.241.797	5.104.997	1.073.936	6.178.933
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	115.877	116.133	20.732	136.865
8.1 Ruimte en leefomgeving	376.000	476.000	-42.814	433.186
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	731.115	773.677	759.419	1.533.096
8.3 Wonen en bouwen	1.788.710	2.603.905	408.719	3.012.624
Totale lasten	14.302.595	19.411.885	1.570.669	20.982.554
Saldo programma 1	-8.278.739	-8.884.864	-568.835	-9.453.699

Toelichting per taakveld en wijziging

De wijzigingen groter dan €50.000 worden hieronder toegelicht.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

De baten en lasten nemen met ongeveer €705.000 af, waardoor dit per saldo bijna geen effect heeft op het begrotingssaldo. Onder dit taakveld wordt de Exploitatie van de Hooiweg verantwoord. In de begroting werd nog uitgegaan van de exploitatie voor een heel jaar. Nu bekend is dat de woningen in november in gebruik worden genomen is de raming aangepast naar de verwachte baten en lasten van de laatste 2 maanden.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De baten wijzigen met afgerond €152.000 (N). Dit betreft de verschuiving van een bijdrage vanuit de Regio Deal ter hoogte van €177.000 naar het investeringskrediet voor de Vergroening Meidoornlaan in Nieuwe Pekela.

De lasten wijzigen met afgerond €53.000 (V). Dit wordt voor €20.000 veroorzaakt door lagere tractie-kosten en voor afgerond €10.000 door lagere lasten voor brandstof. Het restant wordt veroorzaakt door verschillende kleinere posten.

7.2 Riolering

De lasten wijzigen met afgerond €117.000 (V). Dit verschil wordt veroorzaakt door het bijstellen van de kapitaallasten, welke lager uitvallen doordat er minder geïnvesteerd is in voorgaande jaren.

7.3 Afval

De lasten wijzigen met afgerond €205.000 (N). Dit wordt voor €150.000 veroorzaakt door hogere verwerkingskosten van restafval en gft-afval. Deze hogere verwerkingskosten hebben te maken met een hoger aantal tonnages dat wordt ingezameld dan waar vooraf rekening mee werd gehouden. Ook de inzamelkosten van oud papier worden €20.000 hoger dan geraamd in de kaderbrief. Ook zijn er voor €15.000 extra lasten in verband met de afwaardering van een ondergrondse container die wegens schade vervangen moest worden.

7.4 Milieubeheer

De baten wijzigen met afgerond €984.000 (V). Dit wordt voor €1.065.000 veroorzaakt door een extra Rijksbijdrage vanuit het Nationaal Isolatie Programma voor het verduurzamen van de woningen binnen de gemeente. De baten worden met €92.000 verlaagd doordat een bate vanuit de Regio Deal ter hoogte van €92.000 wordt verschoven naar het investeringskrediet voor de Vergroening Meidoornlaan in Nieuwe Pekela.

De lasten wijzigen met afgerond €1.074.000 (N). Dit wordt voor €1.065.000 veroorzaakt door de budget-tair neutrale verwerking van de extra bate vanuit het Nationaal Isolatie Programma. Zowel de baten als de lasten zijn met dit bedrag verhoogd.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De baten en de lasten stijgen met €759.000 door de actualisatie van de grondexploitaties zoals bij de jaarrekening 2024 is vastgesteld. Per saldo heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat, omdat de lasten en de baten conform BBV regelgeving met een tegengestelde boeking op de balans worden gezet.

De grootste wijziging komt door de actualisatie van de grondexploitatie Oud Alteveer. Daar zijn in 2025 kavels verkocht voor in totaal €229.000 die oorspronkelijk in 2024 waren begroot. Hetzelfde geldt voor €350.000 lasten die zijn begroot. Het restant van de bijstelling bestaat uit wat kleinere posten van opgeteld €57.000 en een wijziging van €123.000 die geen invloed heeft op het begrotings-saldo. De raad wordt in het vierde kwartaal van 2025 nader geïnformeerd over de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG).

8.3 Wonen en bouwen

De baten wijzigen met €97.000 (V). Dit wordt volledig veroorzaakt door hogere bouwleges.

De lasten wijzigen met €409.000 (N). Dit wordt voor €110.000 veroorzaakt door een nieuwe verdeling van de loonkosten. Voor €283.000 wordt dit veroorzaakt door een verschuiving van het Inhuurbudget. Dit budget stond bij de Kaderbrief begroot onder programma 5 bij Overhead.

2.1 Kern

Pekelders geven hun eigen gezondheid gemiddeld een 7,1.² Dat is een ruime voldoende. Toch weten we dat de levensverwachting in Pekela aanzienlijk lager is dan gemiddeld in Nederland. Dit verdient onze onverdeelde aandacht. Ons uitgangspunt is daarom 'positieve gezondheid'. Dit betekent dat gezond zijn meer is dan 'niet ziek' zijn. Het gaat ook over kwaliteit van leven, het gevoel hebben dat je betekenis hebt en dat je zelf de regie hebt over je leven.

"We gaan voor meer gezonde jaren in Pekela."

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Als het lukt om problemen te voorkomen, loopt het later niet uit de hand. Gezond eten, meer bewegen en buitenspelen, bewust omgaan met alcohol en roken, dat is wat we willen bevorderen. We gaan voor 'meer gezonde jaren in Pekela'.

Om dat te bereiken, zijn meer inspanningen nodig dan de wettelijke zorgplicht voor gezonde inwoners aan de gemeente voorschrijft. We blijven daarom capaciteit reserveren voor het maken en uitvoeren van gezondheidsbeleid.

2.2 Beleidsontwikkelingen

2.2.1 Positieve gezondheid

Beleids horizon 2026 'Inwoners van Pekela ervaren een betere 'positieve gezondheid' dan in 2022.'

Aanpak op hoofdlijnen

- We bevorderen de kennis en vaardigheden over positieve gezondheid bij alle inwoners.
- Uitvoering geven aan programma's met (keten)partners.
- We bevorderen een beweegvriendelijke leefomgeving.
- Gezondheid heeft een prominente rol in iedere beleidskeuze ("Health in All Policies").

² Bron: enquête toekomstvisie januari 2022.

Acties in 2025

Kaderbrief Coll. rapp.

We dragen bij aan de continuïteit van de huisartsenzorg in Pekela

Als vervolg op het uitgevoerde onderzoek naar de continuïteit van de huisartsenzorg in Pekela denken we actief mee in het vraagstuk rondom passende en toekomstbestendige huisvesting van huisartsen in Pekela. We vervullen hierin waar nodig en mogelijk een aanjagende en faciliterende rol.

Toelichting: Wij denken actief mee met de huisartsenpraktijken over toekomstbestendige oplossingen, voor zover dit binnen onze invloedssfeer ligt. Hierbij gaat het met name over passende locaties. In Nieuwe Pekela faciliteren wij bij het zoeken naar een geschikte locatie voor een nieuw gezondheidscentrum, passend binnen de nieuwe gebiedsvisie voor Nieuwe Pekela. In Oude Pekela hebben we bemiddeld bij de zoektocht naar een nieuwe praktijklocatie ten behoeve van de opvolging van huisartsenpraktijk Feis per 1 september 2025. Inmiddels is De Molenhof als passende locatie gevonden. Huur- en verbouwafspraken hierover worden gemaakt tussen de eigenaar van het pand en de opvolging van Feis.

De jongerenontmoetingsplek in De Kiepe biedt jongeren uit de hele gemeente Pekela een veilige en stimulerende plek om samen te komen, te leren en deel te nemen aan activiteiten

In oktober 2024 is de jongerenontmoetingsplek in De Kiepe geopend als pilot voor een periode van 2 jaar. De Badde krijgt de opdracht om samen met jongeren diverse activiteiten te organiseren, die speciaal afgestemd zijn op de behoeften en interesses van de jongeren zelf. Van culturele workshops en weerbaarheidssessies tot educatieve programma's. Tegelijkertijd moet het ook gewoon een fijne en veilige plek zijn waar jongeren graag komen om bijvoorbeeld huiswerk te maken. In 2025 evalueren we hoe de jongerenontmoetingsplek functioneert en bekijken we of de activiteiten en faciliteiten aansluiten bij de behoeften van de jongeren.

Toelichting: In mei heeft een eerste tussenevaluatie plaatsgevonden over het jongerenactiviteitencentrum over de periode september 2024 - april 2024. Op basis van deze tussenevaluatie kunnen we stellen dat het activiteitencentrum duidelijk voorziet in een behoefte en een veilige en fijne plek voor jongeren. In de geëvalueerde periode hebben 76 activiteiten plaatsgevonden en is het centrum gemiddeld 3 à 4 keer per week geopend. Er is een grote verscheidenheid aan activiteiten georganiseerd, van weerbaarheidstrainingen tot culturele werkplaatsen van DeClick, maar ook themaweken en -activiteiten over geld, ondermijning, gezonde voeding, enz. De activiteiten worden georganiseerd samen met de jongeren. Daar waar eerst vooral jongeren uit Nieuwe Pekela het centrum wisten te vinden, zien de jongerenwerkers ook steeds meer jongeren uit Oude Pekela. De volgende eerstejaars evaluatie vindt plaats in oktober 2025.

Welzijn op Recept wordt ingezet in alle huisartsenpraktijken

De ketenaanpak Welzijn op Recept is onderdeel van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Welzijn op Recept is een bewezen interventie waarbij huisartsen patiënten met psychosociale (niet medische) klachten kunnen doorverwijzen naar de welzijnscoach. De welzijnscoach, in dienst van De Badde, gaat op basis van het spinnenweb Positieve Gezondheid in gesprek om mogelijk onderliggende, niet medische, problemen te bespreken. De welzijnscoach kijkt vanuit een breed perspectief mee met de inwoner met als doel om het algehele welzijn van de inwoner te verbeteren. Welzijn op Recept versterkt de samenwerking tussen medisch en sociaal domein. Door de inzet van Welzijn op Recept vindt er een verschuiving van het medisch naar het sociaal domein plaats. Deze verschuiving betekent ook instroom van (nieuwe) meer cliënten in het maatschappelijk werk. Naar verwachting is meer inzet (budget voor) maatschappelijk werk nodig.

Acties in 2025

Kaderbrief Coll. rapp.

Toelichting: De ketenaanpak Welzijn op Recept is geïmplementeerd in alle huisartsenpraktijken binnen onze gemeente. Dankzij de toenemende vraag en de beschikbaarheid van aanvullende (externe) middelen uit het Integraal Zorgakkoord (IZA), Nationaal Programma Groningen (NPG) en de Sociale Agenda (Nij Begun) is vanaf dit jaar de formatie van welzijnscoaches uitgebreid. Door de inzet van Welzijn op Recept ontstaat een nieuwe instroom van cliënten in het maatschappelijk werk, hierdoor kan de druk op maatschappelijk werk toenemen.

In 2025 wordt uitvoering gegeven aan het plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

In 2025 zijn alle ketenaanpakken (1. kansrijke start; 2. kinderen met overgewicht; 3.) valpreventie; 4. volwassenen met overgewicht; 5. welzijn op recept) ingevuld en opgestart. Daarnaast is het Vrijwilligersinformatiepunt Pekela (VIP!) beschikbaar. Op het VIP! Pekela komt vraag en aanbod van vrijwilligerswerk samen en is alle relevante informatie te vinden over vrijwilligerswerk. Ook wordt de mantelzorgtest voor Pekela geïmplementeerd om (jonge) mantelzorgers beter te ondersteunen.

Toelichting: De verschillende ketenaanpakken zijn opgestart. In de ketenaanpak kinderen met overgewicht was de rol van de centrale zorgverlener provinciaal nog niet ingevuld, maar inmiddels is deze opdracht voor de hele provincie belegd bij de GGD Groningen. Naar verwachting kan ook deze ketenaanpak eind 2025 daadwerkelijk van start. Het digitale Vrijwilligersinformatiepunt Pekela (VIP Pekela) is gelanceerd en aan de lancering van de Mantelzorgtest Pekela wordt gewerkt in combinatie met een communicatiecampagne rondom mantelzorg.

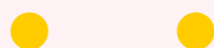
Er wordt uitvoering gegeven aan het activiteitenplan van De Badde, om de gezonde leefstijl van inwoners te stimuleren en te bevorderen

De buurtsportcoaches en JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) regisseur vervullen hierin een cruciale rol. Voorbeelden van activiteiten zijn kookworkshops in het kader van 'Samen Koken in Pekela', valpreventieve beweegactiviteiten voor senioren, fittesten, weerbaarheidstrainingen (individueel en in groepsverband), laagdrempelige beweegactiviteiten voor inwoners met overgewicht, naschools beweegaanbod en schoolsportactiviteiten. In 2025 gaan we deze activiteiten beter monitoren om meer zicht te krijgen op de deelname en impact.

Toelichting: De Badde geeft uitvoering aan het activiteitenplan in 2025 waarin nadrukkelijk aandacht wordt besteed aan de gezonde leefstijl van verschillende doelgroepen. Er worden tijdens de schoolvakanties activiteitenprogramma's aangeboden, schoolsporttoernooien georganiseerd, klassikale weerbaarheidstrainingen en individuele weerbaarheidstrainingen. Om inwoners laagdrempelig kennis te laten maken met de sportverenigingen in Pekela is tijdens de Open Dag op 5 juli een sportmarkt georganiseerd met ondersteuning van de buurtsportcoach. De monitoring van deze activiteiten wordt opgenomen in het jaarverslag van De Badde.

Acties in 2025 Kaderbrief Coll. rapp.

Het ontwikkelen van BOSS-beleid (Bewegen, Ontmoeten, Spelen, Sporten in de openbare ruimte)

U heeft als raad krediet vrijgegeven om BOSS-beleid op te stellen. Het beleidsplan brengt de huidige speel- en ontmoetingsplekken in kaart en stelt richtlijnen op voor de kwaliteit en inrichting van deze en nieuwe locaties. Na vaststelling van het BOSS-beleid in 2025, kunnen we starten met de uitvoering.

Toelichting: In 2025 hebben inwoners van alle leeftijden (met name kinderen, jongeren en ouderen) op verschillende momenten meegedacht over buiten bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. De input uit deze participatie, gecombineerd met een technische analyse van de staat van de speeltoestellen, vormt de basis voor het BOSS-beleidsplan. Begin 2026 wordt het BOSS-beleid ter vaststelling aan uw raad voorgelegd.

We onderzoeken op welke manier we de gezondheid van inwoners kunnen beschermen en bevorderen door gezondheid onderdeel te laten zijn van een afwegingskader

We denken daarbij aan subsidie- en vergunningenbeleid. En ten aanzien van ontwikkelingen in de openbare ruimte wordt de GGD Groningen (kennis en advies) bijvoorbeeld betrokken bij de Gebiedsgerichte Aanpak in Nieuwe Pekela.

Toelichting: In 2025 hanteren wij nog geen harde subsidievoorwaarden op het gebied van gezondheid. Wel maken wij via de subsidiebeschikkingen (sport)organisaties bewust van het belang van een gezond voedselaanbod, een rookvrije omgeving en een verantwoord alcoholbeleid. Daarnaast gebruiken we de komende periode om de mogelijkheden te onderzoeken om gezondheidsbevordering structureel te integreren in het afwegingskader voor zowel gemeentelijke subsidies als evenementenvergunningen. Qua tijdsad is het niet realistisch om de subsidievoorwaarden voor 2026 al te wijzigen aangezien de aanvragen hiervoor al voor 1 oktober ingediend moeten zijn. Verenigingen moeten na wijziging van beleidsregels ook de kans en tijd hebben om aan de nieuwe voorwaarden te voldoen.

2.2.2 De gezonde basis

Beleidshorizon 2026 'Alle kinderen hebben gelijke kansen en een goede gezonde start. Hulp en ondersteuning is voor iedereen beschikbaar en bereikbaar.'

Aanpak op hoofdlijnen

- We zetten in op alle kinderen de eerste 1.000 dagen (vanaf de geboorte) een goede start.
- We nemen deel aan het landelijke programma 'De goede start' (vanaf kinderwens).
- We nemen deel aan het landelijke programma 'Gezonde jeugd, gezonde toekomst' (JOGG).
- Vitale sportverenigingen hebben een belangrijke rol in de toegankelijkheid van bewegen.
- We werken eraan om de baten en lasten op het gebied van jeugdhulp in balance te houden.

Acties in 2025 Kaderbrief Coll. rapp.

We blijven deelnemen aan de lokale coalitie Kansrijke Start en het Multidisciplinair Overleg Kansrijke start

Met onze partners in de lokale coalitie Kansrijke Start werken we aan een ketenaanpak Kansrijke Start. In het Multidisciplinair Overleg Kansrijke Start bespreken we met onze partners casuïstiek. Hiermee willen we onze inwoners vroegtijdig ondersteunen op bijvoorbeeld opvoedvaardigheden, ouderschap, Positieve Gezondheid, gezonde keuzes en taalvaardigheden. Ook komen gezinnen in een kwetsbare situatie hierdoor vroegtijdig in beeld en krijgen zij de zorg en ondersteuning die ze nodig hebben rondom de eerste duizend dagen van hun kinderen en daarna.

Toelichting: In de lokale coalitie Kansrijke Start bespreken de partners (verloskundigen, kraamzorg, GGD, kinderopvang, welzijnsorganisatie en de gemeente) elk kwartaal de ontwikkelingen in de lokale situatie en de opgaven om achterstand en kwetsbare situaties aan te pakken.

Van de ongeveer 150 kinderen die jaarlijks in Pekela worden geboren, worden er zo'n 30 in een kwetsbare situatie geboren. Een kwetsbare situatie kan ontstaan als ouders problemen ervaren op psychisch, financieel of sociaal gebied of bijvoorbeeld kampen met hun lichamelijke gezondheid of lichamelijke/visuele beperkingen. Door met partners uit zowel het medisch- als het sociaal domein samen te werken ontstaan er korte lijnen, weten we elkaar beter te vinden waar dat nodig is en bereiken we meer.

In de regio is met betrokken partners in de regio een ketenaanpak ontwikkeld; deze basisstructuur (zoals deze wordt genoemd in Kansrijke Start) zal ook in onze lokale coalitie Kansrijke Start geïmplementeerd worden.

De afgelopen jaren is de lokale coalitie van Pekela (en Veendam) begeleid door Impology; Impology in echter in januari 2025 gestopt met haar activiteiten voor Kansrijke Start. Vanaf januari 2025 begeleidt Zorgadvies Groningen onze lokale coalitie Kansrijke Start evenals Zorgadvies dat doet in het merendeel van de Oost-Groninger gemeenten en Midden-Groningen.

Acties in 2025 Kaderbrief Coll. rapp.

Project Kansrijke Start (Regiodeal) uitvoeren ● ●

We hebben geconstateerd dat de vraag van onze inwoners ons nog niet altijd vroegtijdig bereikt. Om inzicht te verkrijgen in wat nodig is om dit bereik te vergroten, voeren we in de periode van september 2024 tot en met maart 2025 een project uit. Dit project Kansrijke Start, waarvoor wij middelen hebben aangevraagd en gekregen van de Regiodeal Oost-Groningen, zal worden uitgevoerd door Impology in samenwerking met Bureau & Doen. Binnen dit project zullen inwoners en professionals in de gelegenheid worden gesteld om input te geven op de vraag hoe we deze vroegsignalering kunnen verbeteren.

Daarnaast zullen we binnen het project een idee doorontwikkelen waarbij we aan ouders van een pasgeboren kindje in Pekela informatie aanbieden. Ook hiermee willen we het bereik van ouders (in een kwetsbare situatie) vergroten.

Het project wordt afgerond met een verslag van de projectperiode en met aanbevelingen voor concrete acties als een vervolg op het project. Hiermee willen we daadwerkelijk meer gezinnen bereiken en ook de vroegsignalering gaan verbeteren.

Toelichting: Met het stoppen van Impology (als een van de twee uitvoerenden van dit project) is er vertraging opgelopen in de uitvoering. We hebben Zorgadvies bereid gevonden de uitvoering van dit project te doen.

Hoewel het doel van het project (inzicht verkrijgen hoe we het bereik van kwetsbare situaties kunnen vergroten) is gebleven, is er met Zorgadvies een aanpassing in het plan van aanpak gedaan.

Zo zijn er o.a. interviews gehouden met (aanstaande) ouders over het vergroten van het bereik van kwetsbare situaties, welke ondersteuning nodig zou zijn (geweest) en werken we aan een "geboortekaart" met veel informatie voor (jonge) ouders.

Na volledige afronding van het project, zullen we de gemeenteraad verder informeren.

We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit het onderzoek uitgaven jeugdhulp ● ●

Het onderzoek naar de uitgaven jeugdhulp dat afgerond is in 2024, heeft geleid tot een rapportage met de verschillende oplossingsrichtingen en interventies en de kansrijkheid ervan. Op basis van de rapportage zullen we de uitkomsten implementeren. Hiermee willen we de jeugdzorg in Pekela financieel beheersbaar maken en zullen we de gezinnen/kinderen kunnen blijven ondersteunen waar dat nodig is.

Toelichting: De eerste fase van het onderzoek naar de uitgaven jeugdhulp in Pekela is in 2024 afgerond en gaf aanleiding tot het doen van nader onderzoek naar de gegeven oplossingsrichtingen/aanbevelingen. Met dit nader onderzoek (dat inmiddels is afgerond) worden passende scenario's geschetst bij de hiervoor bedoelde oplossingsrichtingen/aanbevelingen. Hierbij is rekening gehouden met regionale ontwikkelingen.

Over zowel het uitgevoerde onderzoek in 2024 als de uitkomsten van het nader onderzoek in 2025 hebben wij uw gemeenteraad geïnformeerd in een informerende raad op 23 september 2025 en de raadscommissie van 30 september 2025. Op basis van de beide onderzoeken zullen wij een uitvoeringsplan op- en vaststellen waarna we tot uitvoering zullen overgaan van maatregelen met besparingspotentie.

Acties in 2025 Kaderbrief Coll. rapp.

Lokale inkoop jeugdhulp ● ●

Sinds 2022 werken alle Groninger gemeenten met het hybride inkoopmodel jeugdhulp. Dit model houdt in dat de gemeenten zowel lokaal als via de RIGG delen van de jeugdhulp kunnen inkopen.

Mede op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar de uitgaven jeugdhulp, zullen we ons voor Pekela beraden op welke hulp en ondersteuning we lokaal willen inkopen voor onze inwoners. Voor 2025 zullen de Praktische Gezinsondersteuning en Buurtgezinnen hierbij worden betrokken.

Toelichting:

REGIONALE ONTWIKKELINGEN

Op basis van regionale afspraken hebben alle Groninger gemeenten ervaringen opgedaan met het hybride inkoopmodel jeugdhulp waarin iedere gemeente op eigen tempo, met eigen visie basisjeugdhulp kan inrichten.

Zo heeft Pekela:

- personele inzet van twee jeugdhulpaanbieders; hiermee kunnen we licht specialistische jeugdhulp bieden in Pekela met vaste partners.
- gedragswetenschap ingekocht bij Molendrift als externe organisatie; gedragswetenschap is nodig om bepaalde kernbesluiten jeugdhulp te kunnen nemen.
- geïnvesteerd in Praktische Gezinsondersteuning dat uitgevoerd wordt door de welzijnsorganisatie in Pekela en een jeugdhulpaanbieder.

Vanuit deze situatie zullen alle Groninger gemeenten in 2028 alle basisjeugdhulp lokaal moeten hebben ingekocht en georganiseerd. Hiermee zullen jeugdigen en hun ouders/verzorgers steeds meer dichtbij, laagdrempelig ondersteund kunnen worden wanneer dat nodig is. Basisjeugdhulp zal vanaf 2028 niet meer regionaal beschikbaar zijn.

Aanvullende - en Hoogspecialistische jeugdhulp zal regionaal blijven ingekocht en (sub-)regionaal georganiseerd.

Binnen de hoogspecialistische jeugdhulp vinden ontwikkelingen plaats die leiden tot een:

- ombuiging van gesloten jeugdhulpinstellingen naar meer kleinschaliger woonvoorzieningen voor jeugdigen;
- wijziging in de werkwijze van aanbieders die zullen worden gecontracteerd voor hoog specialistische jeugdhulp.

LOKALE ONTWIKKELINGEN

Over de uitgevoerde onderzoeken naar de uitgaven jeugdhulp informeren we uw gemeenteraad separaat en zorgvuldig.

Zowel op basis van de uitgevoerde onderzoeken als op basis van regionale ontwikkelingen verwachten we dat continuïteit nodig zal zijn van de inzet die Pekela al jaren doet in de beschikbaarheid van lokale jeugdhulp zoals hierboven beschreven. We willen de uitgaven die voor bovenstaande, al beschikbare jeugdhulp in Pekela nodig zijn in ieder geval structureel blijven opnemen in de gemeentelijke begroting vanaf 2026.

Daarnaast zullen we de inkoop en inrichting van de basisjeugdhulp in Pekela moeten uitbreiden op basis van de hierboven bedoelde regionale ontwikkelingen en de uitkomsten van de uitgevoerde onderzoeken.

Acties in 2025

Kaderbrief Coll. rapp.

We continueren de inzet van de JOGG regisseur om uitvoering te geven aan de JOGG-aanpak 'Gezonde jeugd, gezonde toekomst'

Sinds 2022 is Pekela JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) gemeente. We zetten met deze landelijke JOGG-aanpak in op een gezonde jeugd en een gezonde toekomst door de leefomgeving van kinderen gezonder te maken. Ondanks dat het lokale werknets (o.a. scholen, sportverenigingen, buurthuizen, kinderopvang, enz.) bijdraagt aan de gezonde leefomgeving van kinderen, is de aanjagende en faciliterende rol van de JOGG regisseur essentieel. We hebben al mooie stappen gezet op het gebied van bijvoorbeeld de rookvrije omgeving, meer bewegen en water drinken, maar de inzet van de JOGG regisseur blijft nodig. We willen de ingezette veranderingen behouden, niet vervallen in oude gewoontes en (nieuwe) interventies inzetten. Om de inzet van de JOGG regisseur in 2025 te continueren is budget nodig.

Toelichting: De inzet van de JOGG-regisseur is voor 2025 geborgd. De bekostiging hiervan loopt volledig via de Regio Deal Oost-Groningen. Hierdoor kunnen we de ingezette koers om de leefomgeving van kinderen in Pekela gezonder te maken voortzetten. Ook coördineert de JOGG-regisseur de ketenaanpak Kind naar Gezond Gewicht.

We hebben een lokale ketenaanpak voor kinderen met overgewicht en obesitas

Het liefst voorkomen we dat kinderen te maken krijgen met overgewicht. In Pekela heeft echter een hoog percentage kinderen overgewicht. Deze kinderen/gezinnen hebben ondersteuning nodig. Voor een duurzame verandering is meer nodig dan alleen ondersteuning gericht op voeding, beweging en slaap. Vaak staan onderliggende problemen een gezonde leefstijl in de weg. Onze JOGG regisseur is lokale trekker van de netwerkaanpak 'Kind naar Gezond Gewicht'. In het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wordt van iedere gemeente verwacht dat zij deze ketenaanpak hebben ingericht en opgestart in 2025.

Toelichting: De invulling van de rol van centrale zorgverlener ligt momenteel op provinciaal niveau bij de GGD. Deze rol is een randvoorwaarde om de volledige ketenaanpak Kind naar Gezond Gewicht te kunnen starten. Ook moeten de lokale kinderleefstijlcoaches bijgeschoold worden om de interventie uit te mogen voeren en te kunnen declareren bij de zorgverzekeraar. Allemaal externe factoren waar we weinig invloed op hebben. In afwachting van de invulling van de randvoorwaarden wordt in Pekela wel een alternatief programma aangeboden ter ondersteuning van kinderen met overgewicht.

Vanaf 2025 geven we uitvoering aan de sportnota

Eind 2024 wordt de nieuwe sportnota voorgelegd aan de raad. De sportnota sluit aan bij landelijke en lokale ontwikkelingen. In de Sportnota is onder andere aandacht voor vitale sportaanbieders en toegankelijk sport- en beweegaanbod voor inwoners.

Acties in 2025

Kaderbrief Coll. rapp.

*Toelichting: De sport- en beweegnota 'Pekela beweegt mee!' is in 2025 vastgesteld voor de periode 2025-2032. We geven inmiddels uitvoering aan verschillende acties opgenomen in de sport- en beweegnota. Tijdens de Open Dag in juli hebben we een geslaagde sport- en cultuurmarkt georganiseerd waar sportverenigingen zichzelf op leuke wijze hebben gepromoot. De reacties na afloop waren zeer positief. In juni organiseerden we samen met NOC*NSF in Pekela een opleiding voor nieuwe Vertrouwenscontactpersonen om een sociaal veilige sport te stimuleren. De opdracht om een sport-passe-partout op te zetten is belegd bij het buurtsportwerk van De Badde, maar heeft nog niet het gewenste resultaat opgeleverd. Een van de oorzaken is dat de zomerperiode hiervoor minder geschikt is. We onderzoeken daarom of deze actie op een andere wijze kan worden uitgevoerd in het voorjaar van 2026.*

De afspraken omtrent het beheer en onderhoud van de gemeentelijke buitensportaccommodaties zijn geharmoniseerd

In 2025 wordt het harmonisatietraject rondom beheer- en onderhoudsafspraken van de gemeentelijke buitensportaccommodaties afgerond. Hiermee worden onderlinge afspraken tussen sportverenigingen en de gemeente verduidelijkt en vastgelegd. En wordt een meerjaren onderhouds- en investeringsplan voor buitensportaccommodaties opgesteld. Hiermee voorkomen we 'verrassingen' in de toekomst en borgen we de kwaliteit van de buitensportaccommodaties.

Toelichting: In september heeft uw gemeenteraad het meerjaren onderhouds- en investeringsplan vastgesteld. Voordat de uitvoering van start gaat, gaan we langs bij alle betreffende sportparken.

Sportverenigingen worden (vraaggericht) ondersteund

In het kader van het thema 'vitale sportaanbieders' bieden we vraaggerichte en praktische verenigingsondersteuning. Vanuit het Sportakkoord II (landelijk) is deze ondersteuning kosteloos beschikbaar voor sportverenigingen. Sportverenigingen kunnen passende (proces)begeleiding krijgen bij vragen en uitdagingen op het gebied van duurzaamheid van sportaccommodaties, ledenbinding, vrijwilligersbeleid, sponsorwerving, sociaal veilige sport, enz. Daarnaast zijn diverse trainingen voor bestuurders en trainers/coaches beschikbaar. Ondersteuning bij het opzetten van nieuw beweegaanbod of het bereiken van nieuwe doelgroepen kan geboden worden door de buurtsportcoaches.

Toelichting: Sportverenigingen worden vraaggericht ondersteund en we denken actief met verenigingen mee over diverse vraagstukken. In juni hebben leden van verschillende verenigingen deelgenomen aan de cursus voor vertrouwenscontactpersonen (VCP). Hierdoor zijn er binnen de clubs geschoolde VCP's beschikbaar wat bijdraagt aan een veiliger sportklimaat. Het fusietraject van de voetbalverenigingen in Nieuwe Pekela is op een positieve manier afgerond met als resultaat de nieuwe club vv Pekela. Dit traject is door de gemeente ondersteund door de inhuur van een onafhankelijke procesbegeleider en een bijdrage in kosten voor bouwkundig onderzoek van de kantines en noodzakelijke notariskosten. Sportverenigingen zijn tijdens de open dag van de gemeente in de gelegenheid gesteld zich te presenteren en nieuwe leden te werven. Hiervoor hebben alle clubs een kleine ondersteunende bijdrage ontvangen. In het najaar organiseren we een collectieve reanimatietraining voor vrijwilligers van sportverenigingen.

Er zijn geen financiële drempels om deel te kunnen nemen aan sport- en cultuuractiviteiten

Inwoners in Pekela kunnen gebruik maken van het Jeugdfonds en Volwassenenfonds Sport & Cultuur. In 2025 organiseren we extra campagnes om beide fondsen te promoten onder inwoners en ketenpartners (zoals scholen en sportverenigingen). Door de inzet van deze fondsen worden financiële drempels weggenomen en kunnen inwoners van jong tot oud(er) deelnemen aan sport- en culturele activiteiten.

Toelichting: Wij brengen het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur zo goed mogelijk onder de aandacht bij zowel inwoners als aanbieders van sport- en cultuuractiviteiten. Dit doen we door middel van het verstrekken van duidelijke en toegankelijke informatie via onze gemeentelijke kanalen en de website www.pekelaactief.nl. Om meer inwoners te enthousiasmeren voor deelname aan sport en cultuur, en om hen beter bekend te maken met de mogelijkheden van beide fondsen, heb we een lokaal en wervend campagnefilmje laten maken. In dit filmje spelen lokale sporters en verenigingen de hoofdrol. In het filmje wordt duidelijk uitgelegd hoe inwoners gebruik kunnen maken van het Jeugdfonds en het Volwassenenfonds Sport & Cultuur. De actieve campagne start in oktober 2025.

2.3 Financiële ontwikkelingen

Bij de financiële ontwikkelingen wordt conform de geldende financiële verordening alleen een toelichting gegeven bij wijzigingen van meer dan €50.000. Tenzij anders vermeld zijn bedragen in deze Collegerapportage opgenomen in hele euro's.

Taakveld	Primaire begroting 2025	Begroting ná wijziging 2025	Wijzigingen Collegerapportage 2025	Begroting ná Collegerapportage 2025
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	99.064	99.064	41.574	140.638
5.2 Sportaccommodaties	83.499	71.753	7.258	79.011
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	154.014	6.869.013	363.070	7.232.083
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	25.000	25.000	-	25.000
6.811 Beschermd wonen (WMO)	290.300	598.466	152.806	751.272
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-	-	84.000	84.000
6.91 Coördinatie en beleid WMO	50.000	50.000	-	50.000
7.1 Volksgezondheid	309.879	577.943	65.000	642.943
Totale baten	950.645	8.214.633	2.424.420	10.639.053
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	184.564	194.564	5.283	199.847
5.2 Sportaccommodaties	436.849	499.246	10.814	510.060
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.345.006	8.088.064	-400.390	7.687.674
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	819.008	819.008	-40.532	778.476
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.039.984	1.039.984	179.516	1.219.500
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	635.564	635.564	-45.149	590.415
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	726.803	726.803	123.197	850.000
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.324.234	2.369.234	2.000	2.371.234
6.712 Begeleiding (WMO)	791.670	826.670	-80.655	746.015
6.713 Dagbesteding (WMO)	107.000	107.000	-	107.000
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	69.548	117.000	66.000	183.000
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	4.776.014	3.975.000	269.000	4.244.000
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	3.630	83.000	24.000	107.000
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	39.267	249.000	-4.000	245.000
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.541.184	2.886.000	264.000	3.150.000
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	55.605	336.000	-36.000	300.000
6.791 PGB WMO	100.000	100.000	-25.000	75.000
6.792 PGB Jeugd	200.000	162.000	-37.000	125.000
6.811 Beschermd wonen (WMO)	318.542	606.030	60.867	666.897
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-	-	84.000	84.000
6.821 Jeugdbescherming	566.719	715.000	13.647	728.647
6.822 Jeugdreclassering	20.202	48.000	9.000	57.000

Taakveld	Primaire begroting 2025	Begroting ná wijziging 2025	Wijzigingen Collegerapportage 2025	Begroting ná Collegerapportage 2025
6.91 Coördinatie en beleid WMO	176.200	176.200	-140.200	36.000
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	92.354	102.152	120.848	223.000
7.1 Volksgezondheid	887.821	1.210.156	13.462	1.223.618
Totale lasten	18.257.768	26.071.675	436.708	26.508.383
Saldo programma 2	-17.246.012	-17.780.436	277.000	-17.503.436

Toelichting per taakveld en wijziging

De wijzigingen groter dan €50.000 worden hieronder toegelicht.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

De baten stijgen met afgerond €363.000 (V) en de lasten dalen met €400.000 (V). Deze wijzigingen hebben grotendeels betrekking op de bijstelling van de baten en lasten voor onze Oekraïne opvang. De bedragen zijn herzien op basis van de actuele prognoses en waarbij de baten zijn bijgesteld op basis van het feit dat de beide locaties geheel 2025 open zijn. Het totale verwachte resultaat voor onze Oekraïne opvang komt daarmee voor het jaar 2025 neer op €691.000.

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd

De lasten wijzigen met afgerond €180.000 (N). Dit wordt veroorzaakt door extra loonkosten die landen op dit taakveld door een herverdeling van de loonkosten.

6.6 Hulpmiddelen en diensten (WMO)

De lasten wijzigen met afgerond €123.000 (N). Dit wordt voor €90.000 veroorzaakt door meer lasten voor rolstoelvoorzieningen en voor €35.000 door hogere lasten voor taxi vervoer.

6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) t/m 6.713 Dagbesteding (WMO)

De lasten wijzigen met afgerond €81.000 (V). Dit wordt voor €61.000 veroorzaakt door lagere lasten voor Begeleiding door een lagere instroom dan voorgaande jaren.

6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal t/m 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk

Onder de taakvelden 6.751 t/m 6.763 worden de lasten van jeugdhulp verantwoord. De wijzigingen bij al deze taakvelden opgeteld zorgen per saldo voor afgerond €583.000 (N) meer lasten. Deze lastenstijging is gebaseerd op de meest recente prognoses voor de Jeugdzorg.

6.811 Beschermd wonen (WMO)

De baten stijgen met afgerond €153.000 (V). Dit wordt voor €92.000 veroorzaakt door het verwacht resultaat op Beschermd Wonen over 2025. Dit betreft het overschot van de centrumregeling welke jaarlijks naar rato wordt verdeeld tussen de verschillende gemeenten. Daarnaast stijgen de baten met €104.000 wat betrekking heeft op extra middelen voor decentrale toegang en lokale investeringen. Daarnaast nemen de baten met €84.000 af omdat deze baten zijn verschoven naar taakveld 6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang.

De lasten stijgen met afgerond €61.000 (N). Dit komt voor €104.000 door de extra kosten vanuit de middelen decentrale toegang en lokale investeringen (budgettair neutraal geraamd). De verwachte lasten voor Beschermd Wonen stijgen ook met €60.000 op basis van de meest recente prognoses. De lasten dalen met €84.000 vanwege de verschuiving naar taakveld 6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang.

6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

De baten stijgen met afgerond €84.000 (V) en ook de lasten stijgen met €84.000 (N). Dit is geraamd conform de begroting Maatschappelijke- en vrouwenopvang 2025. Deze baten en lasten zijn verschoven vanaf taakveld 6.811 Beschermd Wonen (WMO) waar deze baten en lasten tot voorheen werden geraamd.

6.91 Coördinatie en beleid WMO en 6.92 Coördinatie en beleid Jeugd

De lasten binnen deze twee taakvelden wijzigen met afgerond €20.000 (V). Dit komt door een herverdeling van de loonkosten binnen deze twee taakvelden.

7.1 Volksgezondheid

De baten stijgen met €65.000 (V). Dit wordt volledig veroorzaakt door een extra subsidie voor het project Hechte Gemeenschappen welke vanuit de provincie Groningen is ontvangen.

PROGRAMMA 3 – LEREN

3.1 Kern

De Pekelder is van nature bescheiden. Gewoon is goed genoeg. Hierdoor benut niet iedereen zijn/haar talenten optimaal. We gunnen de kinderen uit Pekela minstens zulke kansen als kinderen uit een rijke buurt in de stad. Het vergroten van kansengelijkheid. Mede doordat Pekelders zo honkvast zijn, gehecht aan hun dorp, wordt de toekomst van de eigen kinderen gezien in het verlengde van de eigen loopbaan. Pekela nodigt inwoners uit zich een leven lang te blijven ontwikkelen. Om mee te kunnen in de snel veranderende wereld is het voor iedereen zinvol om te blijven leren, een leven lang te ontwikkelen. Om je talent te benutten, is het soms nodig om uit je veilige wereld te komen en je vleugels uit te slaan. Dat wil de gemeente stimuleren.

"Succes op school is afhankelijk van veel factoren."

De meeste Pekelders (80%)³ zijn van mening dat zij voldoende mogelijkheden hebben om zichzelf te ontplooiën. Dat doen ze door zelf bij te blijven, bijvoorbeeld veel te lezen, en door opleidingen te volgen via hun werkgever. Het begint met een uitdagende schoolomgeving waar alle kinderen en jongeren zich optimaal, dat wil zeggen passend bij hun mogelijkheden, kunnen ontwikkelen. Dit werkt het beste als hun (groot)ouders betrokken zijn.

3.2 Beleidsontwikkelingen

3.2.1 Een leven lang leren

Beleidshorizon 2026 'Iedereen doet mee en daarom stimuleren we een klimaat waarbij een leven lang ontwikkelen normaal is in een snel veranderende tijd. Leren is de schakel tussen werk, inkomen en gezondheid.'

Aanpak op hoofdlijnen

- Inzetten op basisvaardigheden (gezondheid, digitaal, lezen, rekenen en schrijven).
- We zetten ons in om er voor te zorgen dat iedere schoolverlater een startkwalificatie heeft.
- We verstevigen onze regierol bij het bevorderen van inburgering.

³ Bron: enquête toekomstvisie januari 2022.

Acties in 2025

Kaderbrief

Coll. rapp.

We geven in 2025 uitvoering aan het beleid dat we over basisvaardigheden in 2024 hebben vastgesteld

Voorafgaand aan het opstellen van het beleid starten wij eerst met een bewustwordingscampagne.

Toelichting: Als gemeente willen we dat alle inwoners meedoen. Om dit te kunnen bereiken, vraagt dat om bewustwording in de organisatie. Want de gemeente moet ook meedoen.

Voor de communicatie met onze laaggeletterde inwoners is intern een bewustwordingscampagne gestart. Daarbij zijn collega's geïnterviewd en is een Reflectiedocument opgesteld. De acties die hieruit zijn voortgekomen worden intern in 2026 uitgevoerd.

We zetten gericht activiteiten in om de geletterdheid van NT1'ers te vergroten

In Pekela heeft 1 op de 5 inwoners moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Dit heeft grote invloed op hun dagelijks leven. Daarnaast zien we dat veel mensen ook moeite hebben met digitale vaardigheden. Vooral mensen met Nederlands als eerste taal (NT1) durven vaak geen hulp te zoeken uit schaamte. Bij het verbeteren van de basisvaardigheden is het Taalhuis de spil. Maar we weten dat de stap naar het Taalhuis voor veel mensen groot is. Daarom willen we daarnaast inzetten op laagdrempelige cursussen zoals een computercursus of kookworkshop waarbij mensen ongemerkt werken aan hun basisvaardigheden. Dit kan een opstapje zijn naar het Taalhuis. Ook merken we dat de stap voor hulp bij digitale vaardigheden minder groot is dan bij leren lezen. Daarom willen we vaker de term "Digi" Taalhuis gebruiken in onze uitingen.

Toelichting: Najaar 2025 gaat het project "Koken binnen je budget" van start in samenwerking met het Taalhuis en Biblionet. Dit is een project dat gericht is op het laagdrempelig bereiken van NT1'ers door het aanbieden van kooklessen en heeft speciale aandacht voor het verbeteren van de basisvaardigheden.

Voor de inzet van dit project hebben we gebruik gemaakt van een subsidie van de Provincie Groningen om laaggeletterdheid terug te dringen.

We versterken de functie van het Taalhuis door uren van de Taalhuiscoördinator te verhogen met 4 uur

Om deze spilfunctie binnen Pekela goed te kunnen uitvoeren en meer in te kunnen zetten op het bereiken van NT1 inwoners is het nodig het aantal uren te verhogen. De inzet van de Taalhuiscoördinator in Pekela is op dit moment 8 uur. Dit bekostigen we volledig met subsidie vanuit de WEB (Wet Educatie en Beroepsonderwijs) middelen. Veel gemeenten kiezen er voor om vanuit eigen middelen meer uren in te zetten. In Pekela doen we dat op dit moment niet. De inzet van extra 4 uur zal afgaande op de tarieven van Biblionet in 2025 neerkomen op 15.810 euro.

Toelichting: We hebben de uren van de Taalhuiscoördinator dit jaar aangepast naar 12 uur. Deze uren hebben we uiteindelijk ook kunnen bekostigen met de subsidie vanuit de WEB dus inzet van eigen middelen is niet nodig gebleken. De Taalhuiscoördinator heeft met deze 4 uur extra al meer kunnen inzetten op de spilfunctie van het Taalhuis door kortere lijnen te hebben met belangrijke lokale organisaties zoals Afeer. Ook gaat zij er actief op uit om ook op andere plekken en locaties waar mogelijk de doelgroep is aanwezig te zijn.

We blijven in contact met jongeren die (dreigen) uit (te) vallen in het onderwijs ● ●

Jongeren zijn zelf verantwoordelijk om naar school te gaan. Een Startkwalificatie/Diploma zorgt ervoor dat jongeren een goed start kunnen maken op de arbeidsmarkt.

In de gemeente Pekela hebben we te maken met relatief veel schoolverlaters (top 5 van VSV'ers in Nederland) en daardoor is het noodzakelijk om blijvend aandacht te houden. Naast financiële problemen en zorgvraagstukken komt uitval deels door Groen Pluk, waarbij bedrijven jongeren zonder een diploma een baan aanbieden.

Jongeren tussen de 18 en 23 worden door het Regionaal Doorstroompunt (voorheen RMC) gevolgd en zo nodig weer op het pad gezet om een opleiding te gaan volgen.

We zetten in op het in contact komen met elke jongere die (dreigt) uit te vallen. Als het contact lukt (het is niet verplicht) wordt een passende opleiding gezocht. Indien nodig, faciliteren we in bijvoorbeeld schoolmiddelen, een laptop, een fiets of een tijdelijke bus/treinkaart. Als zorg een belemmering is om naar school te gaan, wordt naar de zorgvraag gekeken. Daarnaast gaan we met bedrijven in gesprek over het behalen van certificaten voor jongeren die aan het werk zijn gegaan zonder een Startkwalificatie.

Toelichting: Maandelijks hebben de doorstroomcoaches en de leerplichtambtenaar een afstemmingsoverleg met de beleidsmedewerkers Werk & Inkomen, Jeugd, Onderwijs en Team Jeugd. Tijdens dit integraal overleg worden de beleidsontwikkelingen en de casussen besproken. Op deze manier wordt beleid en uitvoer op elkaar afgestemd, zodat de jongeren beter en sneller kunnen worden begeleid naar onderwijs of werk.

We verbeteren het duale traject van de taal leren en participeren tijdens de inburgering ● ●

We zien dat het inburgeringstraject waarin participeren en de taal leren hand in hand gaan in de praktijk nog vaak een uitdaging is. Het nog niet voldoende beheersen van de taal is een struikelblok. We willen dit traject verbeteren zodat mensen sneller (vrijwilligers)werk vinden. Het sneller meedoen in de samenleving maakt het leren van de taal voor inburgeraars gemakkelijker. We werken hierin samen met lokale partners zoals Afeer en de Badde.

Toelichting: Het combineren van participatie en taalverwerving blijft een uitdaging. Omdat het vaak maatwerk betreft en er geen standaardoplossing is, zijn we gestart met een maandelijks casusoverleg tussen de regievoerder van de gemeente en de werkcoaches van Afeer. Bij Afeer zetten we daarnaast het ontwikkelpad in, waarbij vaktaal en gesprekken op de werkvloer centraal staan.

De samenwerking met De Badde en de korte lijnen met het VIP! (Vrijwilligers Informatie Punt) spelen een belangrijke rol. Inburgeraars mogen hun vrijwilligerswerkuren inzetten als participatieuren binnen de Z-route.

Met gedeeltelijke ondersteuning vanuit de Regiodeal zijn we gestart met het traject Bewegen Werkt, dat zich richt op zowel gezondheid als taalontwikkeling. In de eerste helft van 2025 heeft een vrouwengroep dit traject gevolgd; onlangs is een mannengroep van start gegaan.

Voor inburgeraars zetten we in samenwerking met Biblionet het Taalcafé in ● ●

Het Taalcafé van Biblionet is een gezellige plek waar mensen elkaar helpen met de Nederlandse taal. Het gaat vooral om het spreken van de taal. Dit gebeurt laagdrempelig door het oefenen van gesprekken, taalspellen en het lezen van lokaal nieuws. Het Taalcafé is een goede aanvulling op het Taalhuis. Waar het Taalhuis zich richt op de aanpak van laaggeletterdheid is het Taalcafé een ondersteuning voor mensen die de Nederlandse taal aan het leren zijn. Dat kan bijvoorbeeld zijn als extra ondersteuning tijdens het inburgeren maar ook voor mensen die verblijven in de Oekraïne opvang. Of inwoners die al ingeburgerd zijn maar door isolement te weinig Nederlands spreken in het dagelijks leven. Deze groep klopt momenteel met deze vraag bij het Taalhuis aan maar is daar niet de doelgroep. De locatie van het Taalcafé is net zoals het Taalhuis in de bibliotheek in de Binding.

Toelichting: Het uitrollen van het Taalcafé ligt momenteel nog bij Biblionet en de uitvoering heeft nog niet plaatsgevonden. Deels door personeelstekort en deels doordat deze invulling los van het Taalhuis toch ingewikkelder bleek dan van tevoren door Biblionet ingeschat. Hierover zijn wij nog met Biblionet in gesprek.

Ondertussen blijft deze groep terecht kunnen bij de ontmoetingsgroep vanuit het Taalhuis tot het Taalcafé een volledig zelfstandig "product" is.

3.2.2 De leeromgeving in Pekela

Beleids horizon 2026 'We faciliteren een veilige en uitdagende leeromgeving waarbij kwalitatief goed onderwijs voor iedereen beschikbaar is.'

Aanpak op hoofdlijnen

- Ieder kind krijgt dezelfde kansen en mogelijkheden om onderwijs te volgen.
- Samenwerking met ketenpartners om een doorlopende leerlijn te ontwikkelen dan wel verstevigen.
- Inzetten op bereikbaarheid van leren en ontwikkelen van 0 tot 12 jaar in de kernen.
- De aansluiting tussen educatie en werk bevorderen.

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Met het onderwijs werken we aan de vaststelling van samenwerkingsafspraken jeugd en onderwijs, waarbij de mogelijkheid van collectieve interventies wordt onderzocht		
De meeste kinderen doorlopen een normale ontwikkeling, die eindigt met een startkwalificatie. Soms hebben leerlingen/jongeren tijdelijk ondersteuning nodig om weer op hun eigen ontwikkelingslijn te komen. Zowel de gemeente (op basis van de Jeugdwet) als het onderwijs (op basis van de Wet Passend Onderwijs) hebben te maken met het bieden van ondersteuning aan kinderen (en hun ouders). We zijn continu in gesprek met professionals uit beide domeinen over de beste ondersteuning aan jeugdigen. Om dit proces te optimaliseren gaan we samenwerkingsafspraken vaststellen. Daarbij onderzoeken we de mogelijkheid om collectieve interventies op scholen te houden. <i>Toelichting: Onder begeleiding van Significant is er een bijeenkomst georganiseerd met het onderwijs en de professionals uit het domein Jeugd. Daarin is gesproken over de mogelijkheid van de inzet van collectieve voorzieningen en een goede aansluiting van Passend Onderwijs en Jeugdzorg.</i> <i>Voor de collectieve voorzieningen blijken de aantallen te klein voor de gemeente Pekela. Voor een goede aansluiting van onderwijs en jeugd is het voorstel om de Interne Begeleider (IB'er), Schoolmaatschappelijk werk en de Ondersteuner Jeugd en Gezin (OJG'er samen te brengen tot een driehoeksoverleg.</i>		
We gaan aan de slag met de uitkomsten van het onderzoek naar de onderwijshuisvesting in de gemeente Pekela		
Het onderzoek naar de beschikbare onderwijsruimte in relatie tot demografische ontwikkelingen zal eind 2024 afgerond worden en leidt tot een rapportage met aanbevelingen. Op basis van de rapportage zullen we aan de slag gaan met de aanbevelingen. Daarvoor reserveren we € 75.000,-. Tevens zal het onderzoek aanwijzingen geven of de aanpassingen van de Verordening Onderwijshuisvesting nodig is. <i>Toelichting: Het eerste concept IHP is klaar en op dit moment wordt die besproken met de onderwijsinstellingen. Zodra dat heeft plaatsgevonden en er een definitieve versie is, komt deze naar uw raad toe.</i>		

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
We werken aan hoger bereik van doelgroepkinderen Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)		
Ieder kind moet dezelfde kansen krijgen om goed voorbereid het onderwijs te kunnen volgen. VVE is een instrument om kansengelijkheid te bevorderen, door kinderen een stimulerende omgeving te bieden in de kinderopvang. Want in de gemeente Pekela heeft ongeveer een derde van deze kinderen een taalachterstand. Op dit moment lukt het ons niet alle doelgroep kinderen deel te laten nemen aan VVE, we bereiken slechts 70% van deze doelgroep. In 2025 werken we aan beter bereik van doelgroep kinderen. Naast de bestaande werkwijze maken we gebruik van extra inzet van de GGD. We verbeteren een integrale aanpak binnen het team Sociaal (Jeugd, Wmo en Werk & Inkomen) met als doel meer gezinnen te bereiken. In 2025 worden ook de Resultaatafspraken VVE met de partners geëvalueerd en geactualiseerd. <i>Toelichting: Bij de GGD is een nieuwe dienst afgenomen om het bereik en de toeleiding van jonge kinderen naar de kinderopvang (VVE) te vergroten</i> <i>De verhuizing van het consultatiebureau van De Groenling naar het Dokhuis zal het bereik eveneens verhogen.</i>		

3.3 Financiële ontwikkelingen

Bij de financiële ontwikkelingen wordt conform de geldende financiële verordening alleen een toelichting gegeven bij wijzigingen van meer dan €50.000. Tenzij anders vermeld zijn bedragen in deze Collegerapportage opgenomen in hele euro's.

Taakveld	Primaire begroting 2025	Begroting ná wijzigingen 2025	Wijzigingen Collegerapportage 2025	Begroting ná Collegerapportage 2025
Baten				
4.2 Onderwĳshuisvesting	268.778	268.778	-	268.778
4.3 Onderwĳsbeleid en leerlingenzaken	483.641	842.150	33.218	875.368
Totale baten	752.419	1.110.928	33.218	1.144.146
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwĳs	38.000	38.000	4.600	42.600
4.2 Onderwĳshuisvesting	929.289	952.617	-58.591	894.026
4.3 Onderwĳsbeleid en leerlingenzaken	908.768	1.244.490	513	1.245.003
Totale lasten	1.876.057	2.235.107	-53.478	2.181.629
Saldo programma 3	-1.123.638	-1.124.179	86.696	-1.037.483

Toelichting per taakveld en wijziging

De wijzigingen groter dan €50.000 worden hieronder toegelicht.

4.2 Onderwĳshuisvesting

De lasten wijzigen met afgerond €59.000 (V). Voor €53.000 komt dit door lagere kapitaallasten omdat de rentelasten niet toegerekend worden en een correctie in de afschrijvingen.

4.1 Kern

We kennen een relatief lage arbeidsparticipatie en hoog aandeel beschut werk. Dit te verbeteren vraagt om creativiteit. De transitie van het werkvoorzieningsschap Afeer naar een leer- werkbedrijf blij een uitdaging. In Pekela is er gelukkig veel ervaring met ondersteuning op het gebied van werk en inkomen en dur de gemeente te experimenteren. In landelijk perspectief is Pekela een voorbeeld voor vele gemeenten dankzij onze innovatieve, praktijkgerichte aanpak van (generatie-) armoede. Verschillende sociale diensten biedt de gemeente op haar eigen manier aan, laagdrempelig en vanuit één plek. En dat werkt.

"We willen zoveel mogelijk maatwerk leveren, mensgericht en met vertrouwen."

Voor wie (nog) niet werkt

Bestaanszekerheid betekent niet alleen dat er een vangnet is in de vorm van een uitkering als je zonder werk zit. Het gaat hier ook om het opdoen van de juiste vaardigheden en motivatie om werk te vinden. We willen zoveel mogelijk maatwerk leveren, mensgericht en met vertrouwen. Met ruimhartig minimabeleid en hulp bij schulden. We accepteren het hoge percentage laaggeletterdheid in onze gemeente niet en stimuleren alle inwoners om basisvaardigheden als lezen en schrijven op te doen.

4.2 Beleidsontwikkelingen

4.2.1 Armoede

Beleids horizon 2026 'De trend van generatiearmoede is doorbroken en het aantal inwoners met problematische schulden is teruggedrongen.'

Aanpak op hoofdlijnen

- We sluiten actief aan bij het provinciaal project 'Ieder kind telt mee'.
- We bieden een helpende hand middels vroeg-signalering van betalingsachterstanden.
- We treffen maatregelen om de energie-armoede te bestrijden.
- De vorming van het sociaal gemeentehuis 'Over de brug' biedt inwoners op verschillende terreinen binnen het sociaal domein ondersteuning.

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.

Uitbreiding vroegsignalering

Vroegsignalering wordt verder uitgerold waarbij vooral persoonlijk contact met de inwoners met problematische achterstanden de meeste aandacht krijgt.

Toelichting: Maandelijks komen ruim 80 meldingen van betalingsachterstanden binnen bij de gemeente van verhuurders, energiebedrijven, waterbedrijf en zorgverzekeraars. De gemeente zoekt hierover altijd direct contact met de inwoners via de telefoon door te bellen, sms-/ whatsappberichten te verzenden of brieven te versturen. Inwoners met ernstige problematische achterstanden worden thuis bezocht. Van alle meldingen leidt 65% tot persoonlijk contact met de inwoner ten opzichte van een landelijk gemiddelde van maar 20%. Beslagleggingen op de uitkeringen vallen niet onder de vroegsignalering maar worden ook actief opgepakt om erger te voorkomen.

De functie van brugfunctionaris in het kader van het project ‘Ieder kind telt mee’ op de basisscholen krijgt een meer structureel karakter

Dit project wordt nu nog deels gefinancierd vanuit de regiodeal waarbij de uitvoering ligt bij onze welzijnsorganisatie De Badde. Uit praktische overweging is aangesloten bij de rol en taken van de schoolmaatschappelijk werker. Specifiek wordt vroegtijdig toegezien op dat alle kinderen dezelfde kansen krijgen. Scholen ontvangen hiervoor extra middelen.

Toelichting: Dit project is inmiddels beëindigd. Het onderwijs ontvangt in het nieuwe schooljaar 2025-2026 extra middelen om deze functie en taken zelf op te pakken en in te vullen. Het gaat hier om de Nij Begun middelen. Daarbij worden de ervaringen en aanbevelingen uit het afgelopen project meegenomen.

‘Kansen voor Kinderen’

Tien gezinnen worden in het kader van het project ‘Kansen voor Kinderen’ ondersteund en begeleid, waarbij de doorbraakmethode wordt gehanteerd.

Toelichting: De eerste gezinnen met generatiearmoedeproblematiek zijn gesproken en geholpen met een doorbraakbudget. Buddy’s, die ervaring hebben met armoede en sociale uitsluiting, helpen de gezinnen om uit de financiële problemen te komen waardoor er minder stress is over geld, wonen en zorg. Vanaf augustus is een opgeleide buddy in dienst getreden bij onze welzijnsorganisatie de Badde, die grotendeels wordt gefinancierd uit externe middelen die voor dit project beschikbaar zijn gesteld. Dit project is inmiddels opgenomen in Nij Begun en zal de komende 30 jaar hieruit worden gefinancierd.

De landelijke regeling Energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen is na twee opeenvolgende jaren afgelopen

We blijven vanuit het programma duurzaamheid aandacht hebben voor dit onderwerp. Inwoners die nog steeds moeite hebben met het betalen van hoge energielasten staat de weg naar de bijzondere bijstand open.

Toelichting: Op 22 april 2025 ging het landelijke noodfonds open en op 29 april moest het de deuren alweer sluiten door een snelle toeloop van aanvragen. Het is duidelijk dat veel huishoudens in Nederland zich zorgen maken om het betalen van de energierekening en stress hebben om rond te komen. Via de bijzondere bijstand probeert de gemeente zelf deze gezinnen te helpen als de energierekening niet kan worden betaald. Met het verduurzamen van de woning kunnen deze hoge kosten worden aangepakt. Inwoners worden gewezen op de energiecoach.

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.

We gebruiken de locatie ‘Over de brug’ als een Ontwikkelcentrum volgens de visie van Werk in Zicht

Het Ontwikkelcentrum is waar inwoners laagdrempelig terecht kunnen voor antwoorden op vragen over werken, leren en persoonlijke ontwikkeling. Maar waar inwoners ook terecht kunnen als er (hulp)vragen zijn over sociaal-maatschappelijke problematiek, verslavingen, opvoeden, kinderopvang, schulden en participatie-activiteiten.

Toelichting: De regionale ontwikkelingen met betrekking tot de op te richten Ontwikkelcentra zijn nog steeds gaande, waarbij de locatie ‘Over de brug’ al jaren als ontwikkelcentrum functioneert en geldt als voorbeeld voor de regio.

4.2.2 Iedereen doet mee naar vermogen

Beleids horizon 2026 'Iedereen doet mee naar vermogen op het gebied van werk en/of andere vorm van tijdsbesteding.'

Aanpak op hoofdlijnen

- We zetten ons in om iedere schoolverlater een startkwalificatie te laten behalen.
- We ontwikkelen werk-leertrajecten gericht op vakmanschap in samenwerking met Afeer om eenieder een passende werk en/of leeromgeving te bieden.
- We realiseren overbrugbanen via Afeer voor de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Acties in 2025

Kaderbrief Coll. rapp.

Actief aanhaken bij de economische agenda van 'Nij Begun'

● ●

We haken actief aan bij de economische agenda van 'Nij Begun' als onderdeel van een integrale aanpak waarbij we de kwaliteit van leven binnen één generatie (gezet op 30 jaar) op vier terreinen, namelijk gezondheid, kansengelijkheid, leefbaarheid en bestaanszekerheid structureel willen verbeteren. Daarbij stimuleren we samenredzaamheid, gemeenschapszin en trots. Voor jongeren hebben we bijzondere aandacht.

Toelichting: De sociale en economische agenda van 'Nij Begun' gaan samen voor een beter leven voor Groningers en Noord-Drenten. Met meer kansen voor kinderen, minder armoede, een goede gezondheid en betere leefbaarheid. Dat is de kern van de Sociale Agenda van Nij Begun voor Groningen en Noord-Drenthe. Steeds meer contouren over de uitvoering van de 16 maatregelen worden zichtbaar (gemaakt) door de projectleiders op de 3 fundamenten onder de sociale agenda.

We nemen actief deel aan de ontwikkeling van een Werkcentrum in onze Werk in Zicht arbeidsmarkt subregio-Oost

● ●

Voor werkzoekenden zijn via Afeer bij de Aanpakkers voldoende werk-leertrajecten aanwezig. Zij zijn een erkend leer-werkbedrijf voor de detailhandel branche.

Toelichting: Het Werkcentrum zal voor de gehele arbeidsregio Groningen in de stad Groningen worden gevestigd. Daarnaast zal mogelijk op 2 andere locaties een kleinere uitvoering van een Werkcentrum worden gevestigd. De arbeidsmarktregio Oost verbindt zich aan dit centrum.

Acties in 2025

Kaderbrief Coll. rapp.

We plaatsen 3 tot 5 werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op een overbrugbaan

● ●

Tijdens deze baan wordt loon ontvangen met als doel dat na maximaal 1,5 jaar leren en werken een vast dienstverband wordt aangeboden en er geen sprake meer is van uitkeringsafhankelijkheid.

Toelichting: Inmiddels zitten er 7 werkzoekenden uit Pekela op deze Overbrugbaan, die uiteindelijk moet leiden tot een vaste dienstbetrekking en uitkeringsafhankelijkheid. Ieder half jaar vindt er een evaluatie plaats. De Overbrugbanen worden straks Nij Begun banen en uit dit budget gefinancierd.

De realisatie van deze banen heeft een gunstig effect op de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten), het rijksbudget voor de financiering van bijstandsuitkeringen. Mede door intensieve inzet is in de afgelopen jaren een aanzienlijke uitstroom van bijstandsgerechtigden naar arbeid gerealiseerd. Als gevolg hiervan is het BUIG-budget voor de komende jaren verlaagd, aangezien het Rijk een t-2 systematiek hanteert, waarbij de financiering gebaseerd is op gegevens van twee jaar eerder. Bij een stijging van het aantal uitkeringen kan dit leiden tot een ontoereikend budget.

4.2.3 Lokale werkgelegenheid

Beleids horizon 2026 'We maken ons sterk voor het behouden van lokale werkgelegenheid.'

Aanpak op hoofdlijnen

- De gemeente pakt de verbindende en proactieve rol om vraag en aanbod op de (lokale) arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen.
- We faciliteren werkgevers en inwoners op het gebied van competenties en ambities.
- Een leven lang leren staat centraal.
- We creëren goed vestigingsklimaat door proactief met de huidige lokale ondernemers mee te denken.
- We nemen deel aan de ruimtelijke economische visie bedrijventerrein N366.
- Voldoende maatwerkruimte bieden voor gevestigde en startende ondernemers.

Acties in 2025 Kaderbrief Coll. rapp.

Ondernemersorganisatie Pekela (OOP) ● ●

We zijn lid van de ondernemersorganisatie Pekela (OOP) en we blijven de ondernemersbijeenkomsten bezoeken. Zo blijven we op de hoogte van wat er leeft en speelt bij de ondernemers. De OOP is ons eerste aanspreekpunt voor de ondernemers in Pekela. Het maandelijkse overleg met het bestuur van de OOP wordt ook in 2025 voortgezet.

Ondernemers worden geïnformeerd over de mogelijkheden voor energiebesparing. Daarin kan "Groningen werkt Slim" ondersteunen. Ook kijken we naar collectieve mogelijkheden op een bedrijventerrein.

Toelichting: Samenwerking met OOP gaat prima. Ambtelijk en bestuurlijk worden de Ondernemersavonden van OOP bezocht. Het overleg met een delegatie van het bestuur vindt elke maand plaats.

In 2024 is er samen met Groningen werkt Slim een stap gezet om te inventariseren hoe bedrijven op Pekelwerk in Nieuwe Pekela meer kunnen verduurzamen. In 2025 wordt dit vervolgd met bedrijventerrein Holland Marsh in Nieuwe Pekela.

Vrijtijdseconomie ● ●

In Oost Groningen werken we samen met de omliggende gemeenten op gebied van toerisme. Binnen Pekela gaan we de overleggen met de toeristische ondernemers intensiveren. Ook gaan we onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het fietsen en wandelen in Pekela op een hoger niveau te brengen.

Toelichting: In Oost Groningen wordt nog steeds samengewerkt. Zo is er op 27 augustus 2025 in onze gezamenlijke opdracht een Inspiratiepunt gerealiseerd door Stichting ZO! Groningen. In Bourtange is dit inspiratiepunt geopend waar bezoekers op een interactieve manier de mogelijkheden van toerisme in Westerwolde, Veenkoloniën (ook Pekela) en Oldambt kunnen ervaren. En er is vanuit de provincie Groningen geld beschikbaar voor een fijnmaziger wandelnetwerk in Pekela. De voorbereidingen met vrijwilligers in Pekela zijn hiervoor opgepakt zodat in 2026 er meer wandelroutes en/of ommetjes zijn voor zowel inwoners als toeristen. Onze gemeente is betrokken bij het nieuwe programma van de provincie Groningen over Vrijtijdseconomie de Baanbreker.

4.3 Financiële ontwikkelingen

Bij de financiële ontwikkelingen wordt conform de geldende financiële verordening alleen een toelichting gegeven bij wijzigingen van meer dan €50.000. Tenzij anders vermeld zijn bedragen in deze Collegerapportage opgenomen in hele euro's.

Taakveld	Primaire begroting 2025	Begroting ná wijziging 2025	Wijzigingen Collegerapportage 2025	Begroting ná Collegerapportage 2025
Baten				
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	363.586	363.586	26.294	389.880
6.3 Inkomensregelingen	7.115.114	7.035.135	466.460	7.501.595
Totale baten	7.478.700	7.398.721	492.754	7.891.475
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	48.000	48.000	9.250	57.250
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	363.586	363.586	26.294	389.880
3.3 Bedrijfsloket- en regelingen	30.467	30.467	-1.000	29.467
3.4 Economische promotie	55.502	136.102	-1.002	135.100
6.3 Inkomensregelingen	8.556.788	8.529.309	803.544	9.332.853
6.4 WSW en beschut werk	6.953.000	6.840.000	-1.000	6.839.000
6.5 Arbeidsparticipatie	36.000	122.800	-31.300	91.500
Totale lasten	16.043.343	16.070.264	804.786	16.875.050
Saldo programma 4	-8.564.643	-8.671.543	-312.032	-8.983.575

Toelichting per taakveld en wijziging

De wijzigingen groter dan €50.000 worden hieronder toegelicht.

6.3 Inkomensregelingen

De baten wijzigen met afgerond €466.000 (V). Dit komt door een verhoging van de Gebundelde Uitkering (BUIG) die de gemeente ontvangt van het Rijk voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Elk jaar wordt op 30 september de hoogte van de BUIG definitief vastgesteld.

De lasten wijzen met afgrond €804.000 (N). Dit komt door de volgende ontwikkelingen:

- hogere inkomensuitkeringen €393.000;
- hogere loonkostensubsidie €177.000;
- extra inzet op personeel €88.000;
- extra inzet op fraudebestrijding €101.400;
- hogere lasten voor kwijtschelding afvalstoffenheffing €26.000

PROGRAMMA 5 – BESTUUR EN ORGANISATIE

5.1 Kern

Onze bestuursstijl is pragmatisch. Bij besluiten baseren we ons het liefste op de praktijk en regelen we wat nodig is. College en raad werken met elkaar samen op basis van vertrouwen, waarbij de raad tijdig en volledig van het college de informatie ontvangt om afgewogen besluiten te kunnen nemen. Wij zouden het toejuichen als de raad haar meningsvorming ondersteunt door opiniërende bijeenkomsten. Bijvoorbeeld door uitgangspunten te bespreken, als de gemeente op het punt staat nieuw beleid te ontwikkelen. Wij verwachten hiervan dat de raad haar kaderstellende rol beter zal kunnen invullen en dat dit het evenwicht tussen de verschillende raadsfracties in het debat zal versterken.

"Politiek op z'n Pekels"

Om de in het raadsakkoord beschreven ambities ten uitvoer te brengen is een solide en krachtige organisatie nodig, die toegerust is op de opgaven waar zij voor staat. Over de samenwerking tussen bestuur en organisatie willen we goede afspraken maken, zodat we op constructieve wijze de samenleving kunnen dienen. Als uitgangspunt geldt hierbij onze pragmatische aanpak. Dikke notities en beleidsproza zijn aan Pekela niet besteed.

Deze programmabegroting is niet uitputtend. Voor de niet genoemde onderwerpen gaan we in principe uit van voortzetting van bestaand beleid.

5.2 Beleidsontwikkelingen

5.2.1 Participatie en communicatie

Beleidshorizon 2026 'We nemen inwoners mee bij het vormen en uitvoeren van beleid. We zijn transparant, duidelijk en dichtbij. De vormen van communicatie en participatie passen zich aan op de doelgroep.'

Aanpak op hoofdlijnen

- We maken gebruik van het participatieplatform Pekels Goud en het "Inwonerspanel".
- Bij het vormen beleid en uitvoering betrekken we vaker inwoners en/of partners.
- We werken niet alleen vanuit het gemeentehuis maar gaan vooral ook naar inwoners toe.
- Onze beleidsdocumenten zijn praktisch en leesbaar.

Acties in 2025

Kaderbrief

Coll. rapp.

Jeugdparticipatie

We gaan kinderen meer betrekken bij het maken van beleid. In 2025 stellen we daarom een kinderburgemeester aan.

Toelichting: In juli 2025 zijn de eerste kinderburgemeester en loco-kinderburgemeester van de gemeente Pekela bekend gemaakt. Gedurende het schooljaar 2025-2026 zullen zij de stem van kinderen vertegenwoordigen bij diverse thema's en activiteiten binnen de gemeente.

Wijkgericht werken

Sinds 2020 werken we wijkgericht in samenwerking met Acantus en De Badde. De wijk rondes en buurtwoning zijn hiervan een belangrijk onderdeel. In 2025 gaan we dit evalueren. We willen toe naar een meer integrale aanpak tussen het fysieke en sociale domein.

Toelichting: Sinds begin dit jaar zetten we een koffiekar in als aanvulling op de wijkronde, waarbij we maandelijks een andere buurt in Pekela bezoeken. Inwoners worden per brief uitgenodigd om in gesprek te gaan over hun leefomgeving. De opkomst is positief; signalen worden waar mogelijk direct opgepakt of doorverwezen. De resultaten worden eind dit jaar geëvalueerd.

Collegetoer is geëvalueerd en krijgt bij succes in 2025 een vervolg

In het najaar van 2024 is het college op toer geweest in de verschillende dorpen. In 2025 gaan we dit evalueren. Bij succes continueren we dit, en willen we zowel in het voorjaar als in het najaar een collegetour doen.

Toelichting: De College Toer was ondanks een iets tegenvallend bezoekersaantal een succes en wordt najaar 2025 vervolgd. Mensen die er waren vonden het erg prettig om direct met het college in gesprek te gaan en (soms) hun frustraties te kunnen uiten.

In 2025 wordt de website volledig actueel en goed leesbaar gemaakt

In 2025 gaan we door de hele website heen. We verwijderen oude documenten en niet actuele informatie. Daarnaast checken we de leesbaarheid en begrijpelijkheid van alle teksten die op de website staan. Waar nodig wordt dit aangepast en aangevuld.

Toelichting: De website is compleet onder handen genomen. De teksten en foto's zijn voor zover mogelijk bijgewerkt en vernieuwd. Ook heeft de site een nieuwe frisse hoofdpagina en is er een voorziening voor makkelijk leesbare tekst.

Acties in 2025

Kaderbrief Coll. rapp.

Communicatie

In 2025 zetten we de ingeslagen weg voort om zo dicht mogelijk bij de Pekelder te staan en de inwoners zo goed mogelijk te informeren. Daarnaast is de gemeentelijke website opgefrist en weer helemaal up-to-date. In het verlengde daarvan wordt de gemeentelijke website Pekels Goud verder ontwikkeld.

Onze social media-kanalen krijgen een betere vormgeving en we zetten meer in op video. Ook onderzoeken we de mogelijkheden van Artificial Intelligence (AI) en ChatGPT.

In 2025 is onze gemeente weer geheel zelfstandig en vieren we het 35-jarig bestaan. Om dat te vieren organiseren we een open dag met allerlei activiteiten en feestelijkheden in en rond het gemeentehuis.

Binnen het gemeentehuis wordt de communicatie verder gestructureerd en verbeterd.

Toelichting: Het communicatie- en participatiebeleid is geëvalueerd. Door het enorm gestegen aantal volgers op de sociale media bereiken we steeds meer mensen. We hebben in totaal nu meer dan 10.000 volgers. We onderzoeken daarom hoe we op deze ontwikkeling in moeten spelen en of de website Pekels Goud een andere rol kan krijgen.

De Open Dag is een groot succes geworden. Alle bezoekers waren lyrisch. We hebben geen enkele wanklank gehoord.

Half oktober is de eerste interne (P+R) Nieuwsbrief verschenen. Deze nieuwsbrief verschijnt elk kwartaal. Aan het eind van het jaar gaan we in een iets andere opzet weer op College Toer.

5.2.2 Dienstverlening

Beleids horizon 2026 'Wij staan dicht bij onze inwoners. We leveren toegankelijke dienstverlening die laagdrempelig en kwalitatief goed is.'

Aanpak op hoofdlijnen

- We communiceren transparant, tijdig en duidelijk met onze inwoners.
- We zijn zowel fysiek als digitaal goed bereikbaar.
- We denken in mogelijkheden. Het is 'Ja, mits' en niet 'Nee, tenzij'.

Acties in 2025

Kaderbrief Coll. rapp.

We implementeren de Persoonlijke Internet Pagina (PIP)

Dit doen we zodat inwoners statusinformatie kunnen raadplegen en eventueel aanvullingen kunnen indienen. Het is voor de inwoners natuurlijk altijd nog mogelijk om op het gemeentehuis langs te komen.

Toelichting: De Persoonlijke Internet Pagina (PIP) is operationeel en is beschikbaar voor iedereen die gebruik maakt van de digitale diensten van de gemeente Pekela. We hebben meerdere verbetering doorgevoerd, waaronder een betere ontvangstbevestiging en het voorkomen het indienen van dubbele formulieren.

We zetten meer in op het gebruik van de berichtenbox mijn Overheid

Op dit moment maken we minimaal gebruik van de berichtenbox mijn Overheid. We willen in 2025 meer gebruik (laten) maken van dit platform. We starten in 2025 hiervoor een project op om de uitvoering in 2025 te realiseren. Uiteraard houden we rekening met de wensen van de inwoners. We stimuleren het, maar verplichten het niet. Dat houdt in dat de inwoners en/of ondernemers beschikking blijven houden over de huidige persoonlijke dienstverlening.

Toelichting: Dit project wordt in kwartaal 4 van 2025 opgestart, de resultaten zullen we publiceren bij de volgende rapportage.

We laten de digitale toegankelijkheid toetsen

In 2025 laten we de digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke website onderzoeken. Hierin wordt gekeken naar hoe gebruiksvriendelijk en veilig alle inwoners de website kunnen gebruiken. Dit doen we zodat het voor iedereen, ook voor inwoners met een beperking, goed online bereikbaar is.

Toelichting: Het onderzoek is uitgevoerd en de resultaten zijn gepubliceerd op het Dashboard Digitale Toegankelijkheid. We voldoen ruimschoots aan de wettelijke eisen.

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
Belteam In het derde kwartaal van 2024 heeft de gemeente Pekela een eigen telefonisch contactcentrum gekregen. Dit naar aanleiding van de ontvlechting van de dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Veendam. In 2025 worden de ervaringen van onze inwoners met het Belteam geëvalueerd door middel van een inwonerservaringenonderzoek. De resultaten hieruit gebruiken wij om de dienstverlening van het Belteam nog verder te verbeteren. <i>Toelichting: Het belteam maakt goede vorderingen in inwonersgerichtheid. Echter staat wachttijd soms onder druk. Daar hebben we aandacht voor door bijvoorbeeld de planning van medewerkers daarop af te stemmen. Onze prioriteit blijft een goede dienstverlening voor onze inwoners.</i>		

5.2.3 Gemeentelijke organisatie

Beleids horizon 2026 ‘De gemeentelijke organisatie is geheel toegerust op haar taken.’

Aanpak op hoofdlijnen

- We realiseren een toegankelijk en toekomstbestendig gemeentehuis dat aansluit op de grootte van de organisatie.
- De gemeente is een aantrekkelijke werkgever door onder andere het faciliteren van scholing en ruimte voor ontwikkeling.
- Iedere medewerker heeft de mogelijkheid om te werken op een ‘eigen’ werkplek in het gemeentehuis.
- We ontwikkelen ons tot een volwaardige gemeentelijke organisatie waaronder een volledige afdeling ‘Dienstverlening’.
- We faciliteren een moderne en hybride werkplek.

Acties in 2025	Kaderbrief	Coll. rapp.
In 2025 organiseren we een Open Dag Om zowel het volledig zelfstandig worden van de gemeente Pekela op 1 januari 2025 als het 35-jarig bestaan van de gemeente te vieren, organiseren we in mei 2025 een Open Dag. Dit is een mijlpaal voor Pekela, een moment om bij stil te staan. <i>Toelichting: De open dag was op 5 juli en was met een bezoekersaantal van ca. 6000 bezoekers in en rond het gemeentehuis een ongekend succes. Iedereen was laaiend enthousiast. Er was geen enkele wanklank. Tijdens de open dag werd ook de nieuwe kinderburgemeester en de nieuwe slogan gepresenteerd: Pekela Gewoon Goud</i>		
In 2025 werken we de plannen voor renovatie, verbouw of nieuwbouw van het gemeentehuis verder uit De gemeenteraad zal einde 2024 een keuze maken over de toekomstige huisvesting van de gemeentelijke organisatie Pekela, het gemeentehuis. Afhankelijk van deze keuze, zullen we in 2025 verder werken aan de plannen voor renovatie, verbouw, of nieuwbouw van het gemeentehuis. De uitgangspunten zijn hierbij sober, maar functioneel. <i>Toelichting: Nadat in het voorjaar van 2025 is gekozen voor een renovatie van het gemeentehuis, ligt inmiddels een scenariokeuze voor. In Q3 en Q4 wordt er verder gewerkt aan het opstellen van een Definitief Ontwerp (DO) met een kostenraming. Volgens plan wordt dan in december 2025 door de gemeenteraad besloten over een vervolg. Indien dit besluit positief is, volgt een verdere voorbereiding en aanbesteding van de bouwfase. De bouwfase staat gepland om in Q3 2026 te gaan beginnen.</i>		

We maken in 2025 een keuze voor de opslag van ons materieel

In 2024 is geconstateerd dat de opslag van ons kostbare materieel niet voldoet. In 2025 willen we zorgen voor een goede en veilige opslag van al ons materieel. Hiervoor halen we een bedrijfsterrein uit de verkoop en bouwen we een nieuwe loods.

Toelichting: De werkzaamheden tot het bouwen van een nieuwe loods voor opslaan van materieel van de buitendienst wordt momenteel voorbereid.

In Q1 2026 wordt gestart met de bouw van de loods, deze zal naar verwachting in Q3 worden opgeleverd. De loods wordt ook uitgebreid met een wasplaats, zodat het materieel ook in eigen beheer schoongemaakt kan worden. Dit is kosten besparend.

Uitwerken en implementeren van de arbeidsmarktstrategie om talent te behouden en aan te trekken

Momenteel is het landelijk erg moeilijk om goed personeel te werven en te behouden. Om hier een meer en betere invulling aan te geven zullen we in 2025 gaan deelnemen aan een regionale samenwerking op HR-vlak. Één van de doelen is regionale arbeidsmarktstrategie, bijvoorbeeld de uitwisseling van personeel. Daarnaast zal de gemeente Pekela deel gaan nemen aan een programma voor Trainees vanuit de Provincie, het doel is jong, hoogopgeleid talent bekend te maken met de gemeente en uiteindelijk te binden. Door het behouden of verkrijgen van goed personeel kunnen we de gemeentelijke dienstverlening voor de inwoners van Pekela blijven garanderen en verbeteren.

Toelichting: Het afgelopen jaar zijn we voortvarend gestart met de regionale samenwerking op HR-gebied. Inmiddels bevinden we ons in een vergevorderd stadium waarin we gezamenlijk de kaders voor deze samenwerking aan het vaststellen zijn.

Daarnaast zijn er kleinere werkgroepen gevormd rondom specifieke thema's waarin een gedeeld belang bestaat onder de deelnemende gemeenten. Deze werkgroepen richten zich op kennisdeling en beleidsontwikkeling. Ook vervullen we steeds vaker de rol van sparringpartner voor elkaar in het dagelijkse HR-werk.

Het uitwisselen van personeel blijkt in de praktijk juridisch complexer dan vooraf verwacht. Op dit vlak boeken we minder vooruitgang dan gehoopt. Wel worden we hierbij ondersteund door juristen, die samen met ons de mogelijkheden in kaart brengen. Op het gebied van re-integratie en werkervaringsplekken zetten we daarentegen al concrete stappen in regionaal verband.

Wat betreft deelname aan het provinciale traineeship programma: we hebben succesvol deelgenomen aan de eerste ronde. Binnenkort verwelkomen we opnieuw een trainee, die we zullen betrekken bij de diverse interessante opgaven binnen de gemeente Pekela. We zorgen voor adequate begeleiding, met als doel talent te binden en te behouden in de regio.

Ter versterking van onze positie op de arbeidsmarkt hebben we een reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer ingevoerd. Deze regeling sluit aan bij de behoeften van jong talent en draagt bij aan een aantrekkelijker werkgeversprofiel voor Pekela. Voorheen vormde het ontbreken van deze vergoeding een afbreukrisico, met name voor talent uit de regio Groningen en Assen.

5.3 Financiële ontwikkelingen

Bij de financiële ontwikkelingen wordt conform de geldende financiële verordening alleen een toelichting gegeven bij wijzigingen van meer dan €50.000. Tenzij anders vermeld zijn bedragen in deze Collegerapportage opgenomen in hele euro's.

Taakveld	Primaire begroting 2025	Begroting ná wijziging 2025	Wijzigingen Collegerapportage 2025	Begroting ná Collegerapportage 2025
Baten				
0.1 Bestuur	12.312	12.312	-	12.312
0.2 Burgerzaken	234.061	233.764	42.478	276.242
Totale baten	246.373	246.076	42.478	288.554
Lasten				
0.1 Bestuur	1.334.445	1.338.006	49.679	1.387.685
0.2 Burgerzaken	462.203	517.225	12.761	529.986
0.61 OZB Woningen	358.000	358.000	-	358.000
0.62 OZB niet woningen	14.500	14.500	-	14.500
0.64 Belastingen Overig	33.347	33.347	-	33.347
Totale lasten	2.202.495	2.261.078	62.440	2.323.518
Saldo programma 5	-1.956.122	-2.015.002	-19.962	-2.034.964

Toelichting per taakveld en wijziging

De wijzigingen groter dan €50.000 worden hieronder toegelicht.

Er zijn geen wijzigingen groter dan €50.000.

5.4 Overige middelen

Taakveld	Primaire begroting 2025	Begroting ná wijziging 2025	Wijzigingen Collegerapportage 2025	Begroting ná Collegerapportage 2025
Baten				
Algemene dekkingsmiddelen				
Lokale heffingen	3.418.000	3.418.000	220.694	3.638.694
Algemene uitkeringen	39.113.557	41.335.706	1.280.343	42.616.049
Dividend	156.000	156.000	41.679	197.679
Saldo financieringsfunctie	300.000	300.000	250.000	550.000
Subtotaal algemene dekkingmiddelen	42.987.557	45.209.706	1.792.716	47.002.422
Overige middelen	21.011	23.965	-2.111	21.854
Totale baten	21.011	23.965	-2.111	21.854
Lasten				
Algemene dekkingsmiddelen				
Dividend	487	487	-487	-
Saldo financieringsfunctie	93.989	93.989	4.960	98.949
Overige algemene dekkingsmiddelen	301.636	672.548	-572.548	100.000
Subtotaal algemene dekkingmiddelen	396.112	767.024	-568.075	198.949
Overhead	7.468.803	7.941.766	-734.549	7.207.217
Vennootschapsbelasting	40.000	40.000	-	40.000
Onvoorzien	40.000	15.000	-15.000	-
Totale lasten	7.548.803	7.996.766	-749.549	7.247.217
Saldo overige middelen	35.063.653	36.469.881	3.108.229	39.578.110

Toelichting per taakveld en wijziging

De wijzigingen groter dan €50.000 worden hieronder toegelicht.

Lokale Heffingen

De baten zijn toegenomen met afgerond €221.000 (V). De gemeente ontvangt meer Onroerende Zaak Belasting (OZB) doordat enerzijds nog afgerond €80.000 baten uit voorgaande jaren zijn gerealiseerd. En anderzijds doordat de waarde van de niet-woningen hoger was dan waar bij de vaststelling van de tarieven rekening mee was gehouden. Dat komt deels door sloop-nieuwbouw die leidt tot een grotere waardeverhoging en anderzijds door toename van het aantal objecten.

Algemene Uitkeringen

De geraamde baten wijzigen met afgerond €1.280.000 (V). In de septembercirculaire 2025 is de Algemene Uitkering voor dit jaar verhoogd, dit betreft:

- compensatie tekortfinanciering Jeugd 023 en 2024 €772.000;
- teruggaaf overschot 2024 van het Belastingcompensatiefonds €344.000;
- minder Algemene Uitkering doordat de WOZ waarden zijn gestegen - €152.000;
- hogere Algemene Uitkering door Hoeveelheidsverschillen €166.000, daarbij wijzigt de verdeling

van het gemeentefonds over de gemeenten doordat aantallen zijn veranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gaat dan om aantallen zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, uitkeringsgerechtigden, leerlingen en woningen;

- Overige onderdelen kleiner dan €50.000 leiden tot een verhoging van €150.000.

Saldo financieringsfunctie

De baten zijn toegenomen met afgerond €250.000 (V). Dit wordt veroorzaakt doordat het saldo op Schatkistbankieren in 2025 minder snel afneemt dan verwacht wat zal leiden tot hogere rentebaten. Het saldo blijft ongeveer gelijk doordat investeringen pas later plaats vinden en doordat meer subsidies en Rijksbijdragen zijn ontvangen waarvan de uitgaven pas in de komende jaren plaats vinden.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De geraamde lasten nemen af met €573.000 (V). Bij de Kaderbrief 2025 zijn hier de extra middelen geraamd die bij de meicirculaire 2025 zijn toegevoegd aan de Integratie Uitkering Participatie. Deze extra middelen zijn in 2025 niet nodig voor de uitvoering van de taken, vandaar dat het budget vrij valt ten gunste van het begrotingssaldo.

Overhead

De geraamde lasten nemen per saldo af met €735.000 (V). Dit bestaat uit een toename van de ICT-lasten met €75.000 door hogere lasten GRID en toename aantal personeel. Tegenover die toename staat een verlaging van €132.000 bij de budgetten voor opleiding en loopbaan-ontwikkeling. En een verlaging van €250.000 bij het concernbudget voor inhuur, wat grotendeels een verschuiving betreft naar andere programma's. Dat centrale inhuurbudget staat onder overhead, maar als voor ziektevervanging of specialistische kennis inhuur nodig is, dan wordt het budget verschoven naar het programma waar die inhuurkosten onder horen te vallen. Daarnaast zijn de loonkosten onder Overhead €428.000 lager door niet of later ingevulde vacatures en de toerekening aan programma's en projecten.

Toelichting mutatie reserves

Op de volgende bladzijde staat het Totaaloverzicht van baten en lasten. Onderaan in die tabel staan de mutatie reserves. De toelichting op die mutaties staat hieronder.

Mutatie reserves programma 5 Bestuur en Organisatie

De baten nemen toe met €1.715.000 (V). Dit betreft de onttrekking aan de Algemene Reserve die wordt toegevoegd aan de Algemene Risico Reserve, zodat die aansluit bij de geactualiseerde risico-inschatting.

De lasten nemen toe met €4.307.900 (N). Zoals hierboven bij de baten is benoemd is hiervan €1.715.000 bedoeld voor de Algemene Risico Reserve. Het resterende bedrag van €2.592.900 wordt gelijk verdeeld over twee andere reserves:

- €1.300.000 gaat naar het Ontwikkelingsfonds;
- €1.292.900 gaat naar de Algemene Reserve.

TOTAAL OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN COLLEGERAPPORTAGE 2025

Beleidsproduct	Primaire begroting 2025			Begroting ná wijziging 2025			Voorgestelde wijzigingen Collegerapportage 2025			Begroting ná verwerking Collegerapportage 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
1 Woonomgeving	6.023.856	14.302.595	-8.278.739	10.527.021	19.411.885	-8.884.864	1.001.834	1.570.669	-568.835	11.528.855	20.982.554	-9.453.699
2 Gezondheid	1.011.756	18.257.768	-17.246.012	8.291.239	26.071.675	-17.780.436	713.708	436.708	277.000	9.004.947	26.508.383	-17.503.436
3 Leren	752.419	1.876.057	-1.123.638	1.110.928	2.235.107	-1.124.179	33.218	-53.478	86.696	1.144.146	2.181.629	-1.037.483
4 Werk en Inkomen	7.478.700	16.043.343	-8.564.643	7.398.721	16.070.264	-8.671.543	492.754	804.786	-312.032	7.891.475	16.875.050	-8.983.575
5 Bestuur en Organisatie	246.373	2.202.495	-1.956.122	246.076	2.261.078	-2.015.002	42.478	62.440	-19.962	288.554	2.323.518	-2.034.964
Subtotaal programma's (A)	15.513.104	52.682.258	-37.169.154	27.573.985	66.050.009	-38.476.024	2.283.992	2.821.125	-537.133	29.857.977	68.871.134	-39.013.157
Algemene dekkingsmiddelen												
Lokale heffingen	3.418.000		3.418.000	3.418.000		3.418.000	220.694		220.694	3.638.694		3.638.694
Algemene uitkeringen	39.113.557		39.113.557	41.335.706		41.335.706	1.280.343		1.280.343	42.616.049		42.616.049
Dividend	156.000	487	155.513	156.000	487	155.513	41.679	-487	42.166	197.679		197.679
Saldo financieringsfunctie	300.000	93.989	206.011	300.000	93.989	206.011	250.000	4.960	245.040	550.000	98.949	451.051
Overige algemene dekkingsmiddelen		301.636	-301.636		672.548	-672.548		-572.548	572.548		100.000	-100.000
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen (B)	42.987.557	396.112	42.591.445	45.209.706	767.024	44.442.682	1.792.716	-568.075	2.360.791	47.002.422	198.949	46.803.473
Overhead	21.011	7.468.803	-7.447.792	23.965	7.941.766	-7.917.801	-2.111	-734.549	732.438	21.854	7.207.217	-7.185.363
Vennootschapsbelasting		40.000	-40.000		40.000	-40.000					40.000	-40.000
Onvoorzien		40.000	-40.000		15.000	-15.000		-15.000	15.000			
Subtotaal overige middelen (C)	21.011	7.548.803	-7.527.792	23.965	7.996.766	-7.972.801	-2.111	-749.549	747.438	21.854	7.247.217	-7.225.363
Geraamd totaal baten en lasten (A+B+C+D)	58.521.672	60.627.173	-2.105.501	72.807.656	74.813.799	-2.006.143	4.074.597	1.503.501	2.571.096	76.882.253	76.317.300	564.953
Toevoeging/onttrekking aan reserves												
1 Woonomgeving	881.094	386.000	495.094	1.003.594	386.000	617.594				1.003.594	386.000	617.594
2 Gezondheid	75.000		75.000	75.000		75.000				75.000		75.000
5 Bestuur en Organisatie	1.542.853		1.542.853	2.235.353	900.000	1.335.353	1.715.000	4.307.900	-2.592.900	3.950.353	5.207.900	-1.257.547
Subtotaal mutaties reserves (E)	2.498.947	386.000	2.112.947	3.313.947	1.286.000	2.027.947	1.715.000	4.307.900	-2.592.900	5.028.947	5.593.900	-564.953
Geraamd resultaat (D+E=F)	61.020.619	61.013.173	7.446	76.121.603	76.099.799	21.804	5.789.597	5.811.401	-21.804	81.911.200	81.911.200	0

TOTAAL OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

BIJLAGE 1: INVESTERINGEN COLLEGERAPPORTAGE 2025

Omschrijving	afschr. termijn	2025	kapitaal-last 2026	kapitaal-last 2027	kapitaal-last 2028	kapitaal-last 2029
Vervangen bureaus ivm Arbo	10	35.000	3.675	-	-	-
Aanschaf laptops	4	20.000	5.100	-	-	-
Totaal Materiele vaste activa met economisch nut		55.000	8.775	3.675	3.675	3.675
Sfeerverlichting openbare ruimte	20	100.000	5.500	-	-	-
Totaal Materiele vaste activa met maatschappelijk nut		100.000	5.500	5.500	5.500	5.500
TOTAAL	-	155.000	14.275	9.175	9.175	9.175

Pekela